

Značenje društvenih mreža za odgojitelja u kontekstu osmišljavanja likovnih aktivnosti za djecu

Krunoš, Marija

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:952499>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-21**



Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)



zir.nsk.hr



DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Sveučilište u Zadru

Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja

Sveučilišni diplomski studij

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje



Marija Kruneš

**ZNAČENJE DRUŠTVENIH MREŽA ZA
ODGOJITELJA U KONTEKSTU
OSMIŠLJAVANJA LIKOVNIH AKTIVNOSTI ZA
DJECU**

Diplomski rad

Zadar, 2024.

Sveučilište u Zadru

Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja - Odsjek za predškolski odgoj

Sveučilišni diplomski studij

Predškolski odgoj

Značenje društvenih mreža za odgojitelja u kontekstu osmišljavanja
likovnih aktivnosti za djecu

Diplomski rad

Student/ica:

Marija Kruneš

Mentor/ica:

Izv.prof.dr.art.Marina Đira

Zadar, 2024.



Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Marija Kruneš**, ovime izjavljujem da je moj **diplomski** rad pod naslovom **Značenje društvenih mreža za odgojitelja u kontekstu osmišljavanja likovnih aktivnosti za djecu** rezultat mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mojega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mojega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 10. prosinac 2024.

SAŽETAK

Ovaj diplomski rad istražuje značenje društvenih mreža za odgojitelje u kontekstu osmišljavanja likovnih aktivnosti za djecu. S obzirom na sve veću digitalizaciju društva, društvene mreže postaju neizostavan dio svakodnevnog života, a njihov utjecaj na odgoj i obrazovanje, posebno u području likovnosti, postaje sve značajniji. Osim što društvene mreže utječu na djecu u vrtićima i učenike u školama, one utječu i na odgojitelje i učitelje odnosno na način na koji izgleda njihov svakodnevni odgojno-obrazovni rad. Ovaj se rad fokusira upravo na taj utjecaj društvenih mreža kao i na istraživanje načina na koje odgojitelji mogu koristiti društvene mreže u svrhu obogaćivanja likovnog iskustva djece i poticanja njihove kreativnosti.

Diplomski rad je podijeljen na dva dijela, teorijsko i praktično istraživanje. U teorijskom dijelu razmatra likovni odgoj i obrazovanje kao važan aspekt zanimanja odgojitelja, odgoj i obrazovanje u kontekstu suvremenog digitalnog doba, društvene mreže općenito i u kontekstu odgojno-obrazovnog rada, onda i u kontekstu osmišljavanja likovnih aktivnosti za djecu, te se na kraju posebno fokusira na društvenu mrežu Pinterest i njezine karakteristike.

U dijelu rada vezanom za praktično istraživanje pažnja se posebno posvećuje Pinterestu, analizi odabranih sadržaja s te društvene mreže i likovnom istraživanju koje se bazira na tim odabranim sadržajima. Zaključuje se da, uz odgovarajući pristup, društvene mreže mogu postati vrijedan poticaj odgojiteljima u osmišljavanju likovnih aktivnosti za djecu.

Ključne riječi: digitalne platforme, društvene mreže, likovne aktivnosti, odgojitelji.

SUMMARY

THE SIGNIFICANCE OF SOCIAL NETWORKS FOR EDUCATORS IN THE CONTEXT OF DESIGNING ART ACTIVITIES FOR CHILDREN

This thesis explores the significance of social media for educators in the context of designing art activities for children. With the increasing digitalization of society, social media has become an integral part of everyday life, and its influence on education, particularly in the field of art, is becoming more prominent. In addition to social media's impact on children in kindergartens and students in schools, it also affects educators and teachers, shaping the way their daily educational work is carried out. This paper focuses specifically on the impact of social media, as well as on exploring ways in which educators can use social media to enrich children's artistic experiences and stimulate their creativity.

The thesis is divided into two parts: theoretical and practical research. The theoretical part examines art education as an important aspect of the educator's profession, education in the context of the modern digital age, social media in general, and in the context of educational work, as well as in the context of designing art activities for children. Finally, it focuses on the social media platform Pinterest and its characteristics.

In the section related to practical research, special attention is given to Pinterest, analyzing selected content from this social network and conducting art research based on the selected content. The conclusion is that, with the appropriate approach, social media can become a valuable resource for educators in designing art activities for children.

Keywords: digital platforms, social media, art activities, educators.

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. LIKOVNI ODGOJ I OBRAZOVANJE KAO VAŽAN ASPEKT ZANIMANJA ODGOJITELJA	2
2.1 O likovnom odgoju i obrazovanju u predškolskoj ustanovi.....	3
2.2 Specifičnosti likovnog odgoja i obrazovanja odgojitelja	5
2.3 Važnost osmišljavanja kreativnih likovnih aktivnosti u poslu odgojitelja.....	7
3. ODGOJ I OBRAZOVANJE U KONTEKSTU SUVREMENOG DIGITALNOG DOBA	9
3.1 O digitalnim medijima i društvenim mrežama.....	10
3.2 Društvene mreže kao suvremeni odgojno-obrazovni resursi	17
4. DRUŠTVENE MREŽE I OSMIŠLJAVANJE LIKOVNIH AKTIVNOSTI ZA DJECU	19
5. PINTEREST KAO IZVOR INSPIRACIJE U OSMIŠLJAVANJU LIKOVNIH AKTIVNOSTI ZA DJECU.....	21
5.1 O Pinterestu	21
5.2 O korisnicima Pinteresta	24
5.3 Pinterest i kreativnost.....	26
6. PRAKTIČNO ISTRAŽIVANJE	29
6.1 Jesenska aktivnost	31
6.2 Zimska aktivnost	34
6.3 Proljetna aktivnost.....	38
6.4 Ljetna aktivnost	42
6.5 Razgovor s kolegama o provedenim aktivnostima	47
6.6 Refleksija istraživačice na provedene aktivnosti	48
7. ZAKLJUČAK.....	50
8. LITERATURA	51
9. IZVORI SLIKOVNIH PRIKAZA.....	54
10. ŽIVOTOPIS.....	57

1. UVOD

Ovaj diplomski rad istražuje značenje društvenih mreža za odgojitelje u kontekstu osmišljavanja likovnih aktivnosti za djecu. S obzirom na sve veću digitalizaciju društva, društvene mreže postaju neizostavan dio svakodnevnog života, a njihov utjecaj na odgoj i obrazovanje, posebno u području likovnosti, postaje sve značajniji. Osim što društvene mreže utječu na djecu u vrtićima i učenike u školama, one utječu i na odgojitelje i učitelje odnosno na način na koji izgleda njihov svakodnevni odgojno-obrazovni rad. Ovaj se rad fokusira upravo na taj utjecaj društvenih mreža kao i na istraživanje načina na koje odgojitelji mogu koristiti društvene mreže u svrhu obogaćivanja likovnog iskustva djece i poticanja njihove kreativnosti.

Pritom se pažnja skreće i na izazove s kojima se odgojitelji suočavaju prilikom korištenja društvenih mreža u svom radu. Osim prepoznavanja kvalitetnog i relevantnog sadržaja, odgojitelji se moraju nositi s mogućim prekomjernim oslanjanjem na gotove ideje i rješenja, što može ograničiti njihovu kreativnost i inovativnost u stvaranju originalnih likovnih aktivnosti. Stoga je ključno razvijati kritički pristup prilikom odabira materijala s digitalnih platformi, kako bi se osiguralo da ponuđene aktivnosti ne samo potiču dječju kreativnost, već i odgovaraju specifičnim potrebama i interesima djece.

Diplomski rad je podijeljen na dva dijela, teorijsko i praktično istraživanje. U teorijskom dijelu razmatra likovni odgoj i obrazovanje kao važan aspekt zanimanja odgojitelja, odgoj i obrazovanje u kontekstu suvremenog digitalnog doba, društvene mreže općenito i u kontekstu odgojno-obrazovnog rada, onda i u kontekstu osmišljavanja likovnih aktivnosti za djecu, te se na kraju posebno fokusira na društvenu mrežu Pinterest i njezine karakteristike.

U dijelu rada vezanom za praktično istraživanje pažnja se posebno posvećuje Pinterestu, analizi odabranih sadržaja s te društvene mreže i likovnom istraživanju koje se bazira na tim odabranim sadržajima. Zaključuje se da, uz odgovarajući pristup, društvene mreže mogu postati vrijedan poticaj odgojiteljima u osmišljavanju likovnih aktivnosti za djecu.

2. LIKOVNI ODGOJ I OBRAZOVANJE KAO VAŽAN ASPEKT ZANIMANJA ODGOJITELJA

Prema Hercerg, Rončević i Kalvaris (2010) likovni odgoj i obrazovanje je vitalan dio sveukupnog odgojno-obrazovnog iskustva djeteta, u kojem ima ključnu ulogu u njegovom kreativnom, emocionalnom i intelektualnom razvoju. Kroz likovne aktivnosti, djeca imaju priliku istraživati svoju okolinu, izražavati svoje osjećaje i mišljenja te razvijati svoju maštu i kreativnost. Likovni odgoj i obrazovanje pruža djetetu prostor za samostalno istraživanje i izražavanje, potičući razvoj njegovog samopouzdanja i samopoštovanja.

Likovnost u osnovnoj školi ima jasnu i značajnu ulogu, što je evidentno iz nastavnog predmeta Likovna kultura, kao i predmetnog kurikulumu koji definira način provođenja nastave iz ovog predmeta. U Hrvatskoj, kao i u mnogim drugim zemljama, ovaj predmet ima važnu ulogu u odgojno-obrazovnom sustavu, omogućujući djeci da kroz strukturirane aktivnosti razvijaju svoju kreativnost, vizualnu percepciju i likovne vještine. Ipak, likovni odgoj i obrazovanje u životu djeteta ne započinje tek tada.

Naime, Likovna kultura kao predmet u osnovnoj školi predstavlja nastavak i daljnji razvoj onoga što je započeto u predškolskoj ustanovi u kojoj su odgojitelji već odigrali važnu ulogu u poticanju djetetove kreativnosti i vizualne percepcije kroz prakticiranje raznovrsnih likovnih aktivnosti. Iako u vrtiću likovne aktivnosti nisu definirane čvrstim kurikulumom kao u školi, one su itekako značajne za djetetov cjelokupni razvoj. Odgojitelji, s obzirom na svoje kompetencije vezane za likovnost i sposobnost integracije likovnosti s drugim aspektima odgojno-obrazovnog procesa, omogućuju djeci da kroz igru i slobodno izražavanje razvijaju svoje vještine, maštu i samopouzdanje. Upravo ta rana iskustva u vrtiću stvaraju temelj za kasniji, sustavniji razvoj likovnih sposobnosti u osnovnoj školi.

U sljedećim potpoglavljima pažnja se stoga više posvećuje likovnom odgoju i obrazovanju u predškolskoj ustanovi, specifičnostima likovnog odgoja i obrazovanja odgojitelja, konačno i važnosti osmišljavanja kreativnih likovnih aktivnosti u njegovom poslu.

2.1 O likovnom odgoju i obrazovanju u predškolskoj ustanovi

U prethodnom dijelu teksta sugerirana je već veza koja u kontekstu likovnog odgoja i obrazovanja postoji između predškolske ustanove i osnovne škole. U školskom okruženju likovni odgoj i obrazovanje ima za cilj poticanje estetskog razvoja, kreativnosti i kritičkog mišljenja kod djece, uz istovremeno razvijanje njihove sposobnosti vizualnog izražavanja i razumijevanja umjetničkih djela. Djeca se upoznaju s raznim tehnikama i materijalima, te kroz vlastiti stvaralački rad stječu osjećaj za boju, oblik, kompoziciju i druge elemente vizualnog jezika (NN, 7/2019).

Međutim, škola nije mjesto na koje učenici dolaze s oskudnom početnom pozicijom. Postizanju navedenih ciljeva u školi itekako pomaže to što su djeca mnogo kompetencija vezanih za likovni odgoj i obrazovanje stekla u ranoj i predškolskoj dobi, značajnim dijelom zahvaljujući angažmanu svojih odgojitelja u vrtiću. Upravo u tom razdoblju likovni odgoj i obrazovanje služi kao sredstvo kroz koje djeca istražuju svijet oko sebe, izražavaju emocije i razvijaju fine motoričke sposobnosti. Kroz slobodno eksperimentiranje s bojama, oblicima i materijalima, djeca razvijaju osnovne kreativne vještine i vizualnu percepciju, što je važna priprema za buduće učenje u školi (Slunjski, 2013). Paralelno s tom vezom između vrtića i škole, koja od upoznavanja s likovnošću vodi prema njezinom sustavnijem istraživanju, postoji još jedna, a tiče se integracije likovnosti u druga područja.

Kada je o integraciji u školskom kontekstu riječ, Nanda i Kumar (2022) pišu da likovna umjetnost u školama pomaže učenicima da razviju ne samo likovno-tehničke vještine, već i sposobnost rješavanja problema i inovativnog razmišljanja, što su esencijalne kompetencije za 21. stoljeće. Naglašavaju i to da ispreplitanje drugih sadržaja s likovnošću unutar kurikuluma može značajno poboljšati akademska postignuća učenika, posebno u područjima poput matematike i jezika. Padilla (2024) ističe važnost likovnog odgoja i obrazovanja u promicanju emocionalnog i socijalnog razvoja djece. Ona piše da kroz likovne aktivnosti, učenici uče kako se nositi s emocijama, kako izražavati svoje misli i osjećaje na konstruktivan način, te kako surađivati s drugima u stvaranju umjetničkih projekata. Ovaj aspekt likovnog odgoja i obrazovanja doprinosi stvaranju pozitivnog školskog okruženja i jačanju međuljudskih odnosa među učenicima. Vasilaki (2024) ukazuje pak na to da likovni odgoj i obrazovanje ima potencijal da razvije kulturološku svijest i razumijevanje među učenicima, što je posebno važno

u multikulturalnim društvima. Njegovo istraživanje pokazuje da izlaganje učenika različitim stilovima i tradicijama u umjetnosti može povećati njihovu empatiju i toleranciju prema različitim kulturama. K tome, naglašava tehnološki aspekt likovnog odgoja i obrazovanja. On piše da uvođenje digitalnih alata i tehnologija u nastavu likovne umjetnosti otvara nove mogućnosti za interaktivno učenje i kreativno izražavanje. Digitalne platforme omogućuju učenicima da istražuju nove medije i tehnike, te da dijele svoje radove s globalnom publikom, što dodatno motivira i inspirira učenike.

Dakle, kako se iz prethodnog odlomka može iščitati, mnogi autori vezano za likovni odgoj i obrazovanje u osnovnoj, pa i u srednjoj školi, ističu njegovu važnost u poboljšanju učeničkih kompetencija koje nisu uvijek vezane za likovnost i likovnu umjetnost. Prema njima istraživanje u području likovnosti može potaknuti razvoj matematičkih i jezičnih kompetencija, emocionalni razvoj, kulturološku svijest, digitalnu pismenost i dr. Za pretpostaviti je da takvo što ističu jer se tradicionalno gledano likovni odgoj i obrazovanje u školskom kontekstu često promatra suviše usko, u okviru jednog nastavnog predmeta. Danas se suprotno tom konzervativnom pogledu sve više među učiteljima i nastavnicima osvještava to da likovni odgoj i obrazovanje posjeduje izvanredan potencijal vezan za međupredmetno povezivanje i povezivanje onoga što se u školi uči s učenikovom svakodnevicom.

U predškolskim ustanovama ta je svijest o integriranom djelovanju itekako razvijena već dugi niz godina te se na uhodan način primjenjuje i kod realizacije likovnih aktivnosti s djecom rane i predškolske dobi. Holistički pristup u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju prepoznaje dijete kao cjelovitu osobu, s naglaskom na razvoj svih aspekata njegove ličnosti: fizičkog, emocionalnog, socijalnog, intelektualnog i kreativnog. Ovaj pristup polazi od ideje da se odgoj i obrazovanje ne sastoji samo od usvajanja znanja i vještina iz različitih područja, već i od poticanja cjelokupnog razvoja djeteta kako bi ono postalo samostalna, odgovorna i socijalno osviještena osoba. U tom smislu, odgojitelji rade na osnaživanju svakog pojedinog djeteta, pružajući mu podršku u svim aspektima njegova rasta i razvoj, kako piše u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (NN, 5/2015).

Likovnost igra važnu ulogu u holističkom pristupu odgoju i obrazovanju u kojem pomaže djeci u njihovom razumijevanju svijeta oko sebe, poticanju njihove mašte te im pruža mogućnost da istražujući različite likovne materijale i tehnike interpretiraju svoja iskustva (NN, 5/2015). U kontekstu holističkog pristupa, likovne aktivnosti nisu izolirane od drugih odgojno-obrazovnih

sadržaja. Naprotiv, one su integrirane u cjelokupni proces učenja i razvoja. Na primjer, djeca mogu kroz likovne aktivnosti istraživati matematičke koncepte (poput geometrijskih oblika), razvijati jezične vještine (opisivanjem svojih radova) ili učiti o kulturološkoj raznolikosti (upoznavanjem s različitim stilovima i tradicijama u umjetnosti).

Treba naglasiti i to da holistički pristup ne znači suviše ležeran pristup likovnim aktivnostima koje se u predškolskoj ustanovi pažljivo vode svojim specifičnim ciljevima. Prema Herceg, Rončević i Karlavaris (2010) ti se ciljevi mogu razvrstati na stručne i likovne ciljeve (materijalne) koji uključuju stjecanje specifičnih likovnih znanja i vještina, odgojne ciljeve koji obuhvaćaju razvoj osobnih sposobnosti, poboljšanje socijalne komunikacije i unaprjeđenje kvalitete života i rada, te terapijske ciljeve koji se fokusiraju na prevenciju, prepoznavanje i ispravljanje negativnih psihičkih pojava tijekom djetetovog psihičkog razvoja. Postizanje navedenih ciljeva polazi od toga da odgojitelj posjeduje razvijene kompetencije vezane za područja pedagogije i didaktike kao i likovnog odgoja i obrazovanja.

2.2 Specifičnosti likovnog odgoja i obrazovanja odgojitelja

Odgojitelji imaju važnu ulogu u oblikovanju iskustava i znanja djece kroz likovni odgoj i obrazovanje. Njihov zadatak u tom području nije samo razvijanje likovno-tehničkih vještina, već i poticanje kreativnog mišljenja, estetskog razvoja i kulturne svijesti kod djece, njihovog izražavanja i komunikacije. K tome, odgojitelji trebaju, vezano za likovne aktivnosti, ali i za sve druge, biti spremni na individualni pristup u radu s djecom i suradnju s njihovim roditeljima (NN, 5/2015).

Jedna od najvažnijih zadaća odgojitelja u likovnom odgoju i obrazovanju je poticanje kreativnosti kod djece što se i u kurikulumu navodi kao jedna od temeljnih vrijednosti. Kreativnost je ključna komponenta u razvoju jer omogućava djeci da izražavaju svoje ideje na različite načine, inoviraju i tako rješavaju različite probleme. Odgojitelji zato trebaju stvoriti okruženje koje omogućuje djeci slobodu istraživanja i eksperimentiranja. Prema Eisneru (2002) kreativno okruženje u kojem djeca mogu slobodno istraživati i stvarati potiče razvoj njihove mašte i inovativnosti. Vezano za likovni odgoj i obrazovanje odgojitelji takvo okruženje mogu stvoriti na različite načine, s time da su najčešći oni koji se odnose na upoznavanje djece s različitim likovnim materijalima i tehnikama.

Za razliku od kreativnog mišljenja koje se može razvijati ne samo posredstvom likovnosti nego i na druge načine, za estetski razvoj je kod djeteta susret s umjetnošću, tako i likovnom, ključan. Kroz interakciju s različitim umjetničkim djelima, djeca uče prepoznati i cijeniti ljepotu u umjetnosti i svakodnevnom životu. Odgojitelji to čine tako što vode djecu kroz proces promatranja, analiziranja i interpretacije umjetničkih djela, pomažući im da razviju sposobnost kritičkog promišljanja i estetskog vrednovanja. Eisner (2002) navodi da je uloga odgojitelja voditi djecu kroz iskustvo umjetnosti, razvijajući njihov estetski osjećaj i sposobnost interpretacije vizualnih formi.

Nadalje, kroz likovni odgoj i obrazovanje djeca se upoznaju s različitim kulturnim tradicijama i stilovima u umjetnosti, što doprinosi njihovom razumijevanju i poštovanju kulturne raznolikosti. Odgojitelji trebaju uključiti različite kulturne perspektive u svoje aktivnosti, pružajući djeci uvid u bogatstvo i raznolikost svjetske umjetnosti. Gardner ističe da „kroz upoznavanje s različitim kulturama i njihovim umjetničkim naslijeđem, djeca razvijaju svijest o kulturnoj raznolikosti i poštovanje prema različitim tradicijama“ (Gardner 1990:56).

Vezano za izražavanje i komunikaciju Freedman (2003) piše da likovna umjetnost nudi djeci jedinstveni način komunikacije, omogućavajući im da izraze misli i osjećaje na način koji nadilazi verbalni jezik. Odgojitelji trebaju poticati djecu da koriste umjetnost kao sredstvo izražavanja i komunikacije, pomažući im da razviju svoje sposobnosti vizualnog pripovijedanja. Svako dijete je jedinstveno, s različitim interesima, talentima i potrebama. Odgojitelji trebaju prepoznati ove individualne razlike i prilagoditi svoj pristup kako bi zadovoljili specifične potrebe svakog djeteta. To uključuje pružanje podrške talentiranoj djeci, ali i poticanje onih koji možda imaju manje samopouzdanja u svoje likovne sposobnosti. Hetland i Winner (2004) ističu da odgojitelji trebaju prilagoditi svoj pristup svakom djetetu, prepoznajući i podržavajući njihove jedinstvene talente i potrebe.

Uloga odgojitelja u likovnom odgoju i obrazovanju također uključuje suradnju s roditeljima i zajednicom. Angažiranje roditelja u likovne aktivnosti može obogatiti iskustvo djece i pružiti im dodatnu podršku i motivaciju. Odgojitelji trebaju informirati roditelje o važnosti likovnog odgoja i obrazovanja i poticati ih da sudjeluju u likovnim aktivnostima zajedno s djecom. Hetland i Winner (2004) tvrde da suradnja s roditeljima i uključivanje zajednice može značajno doprinijeti uspjehu djece u likovnim aktivnostima jer oni su ti koji djeci pružaju podršku i motivaciju.

Sve ove specifičnosti likovnog odgoja i obrazovanja odgojitelja u predškolskim ustanovama u skladu su s načelima i ciljevima koji se potiču kurikulumom. Likovni odgoj i obrazovanje unutar tog dokumenta je integralni dio cjelokupnog razvoja djeteta. Njime se jasno ističe potreba za integriranim pristupom, gdje likovnost pomaže u razvoju kulturne svijesti, estetske osjetljivosti, kreativnog razmišljanja i komunikacijskih vještina. Odgojitelji, kao ključni nositelji kurikuluma, potiču te vrijednosti kroz prilagođene i individualizirane aktivnosti koje uvažavaju jedinstvene potrebe i talente svakog djeteta (NN, 5/2015).

2.3 Važnost osmišljavanja kreativnih likovnih aktivnosti u poslu odgojitelja

Kreativne likovne aktivnosti imaju značajnu ulogu u razvoju djece, a odgojitelji su ključni u osmišljavanju i implementaciji tih aktivnosti. Prema Herceg, Rončević i Kalvaris (2010) odgojitelj, poznajući razvojne potrebe djece i njihove kreativne sposobnosti, kroz različite aktivnosti potiče njihov razvoj kako bi ona stekla nove vještine i znanja. Također, važno je omogućiti djeci pristup raznim materijalima i tehnikama, što im omogućuje istraživanje i eksperimentiranje, a prema Wrightu (2003) najbolji se rezultati postižu aktivnostima u kojima se kombiniraju slobodna igra i strukturirani zadaci.

Osmišljavanje likovnih aktivnosti od strane odgojitelja često uključuje suradnju i zajedničko planiranje unutar predškolske ustanove. U mnogim predškolskim ustanovama, odgojitelji redovito sudjeluju u timskim sastancima gdje razmjenjuju ideje, predlažu nove aktivnosti i dogovaraju zajedničke pristupe. Ovakva suradnja omogućuje odgojiteljima da kreiraju uravnotežen program koji kombinira slobodnu igru i strukturirane zadatke, osiguravajući da djeca imaju priliku za slobodno izražavanje, ali i za razvoj specifičnih vještina. Planiranje se često temelji na kurikulumu, ali se također prilagođava trenutnim interesima djece, sezonskim temama, te specifičnim događanjima u zajednici.

Osim suradnje s kolegama koji rade u istome vrtiću za odgojitelja i razvoj njegovih kompetencija vezanih za likovnost vrlo je važno cjeloživotno učenje. Ono igra ključnu ulogu u profesionalnom razvoju odgojitelja. Ono uključuje formalno, neformalno i informalno učenje koje omogućuje odgojiteljima stalno usavršavanje i prilagodbu suvremenim potrebama djece. Formalno obrazovanje obuhvaća službene programe i tečajeve, dok neformalno i informalno učenje uključuje samoinicijativno usvajanje znanja i vještina putem različitih resursa (Žiljak 2014).

Neki od primjera tog cjeloživotnog učenja su općinska, gradska i županijska vijeća odgojitelja. Na tim sastancima odgojitelji imaju priliku sudjelovati u stručnim izlaganjima, radionicama i diskusijama koje im omogućuju razmjenu ideja i iskustava s kolegama iz različitih ustanova. Na nacionalnoj razini važni su državni skupovi, edukativne konferencije i sudjelovanje u međunarodnim projektima, poput Erasmus programa, koji nude odgojiteljima priliku za sudjelovanje u širokom spektru profesionalnih aktivnosti među kojima su itekako zastupljene i likovne. Ti događaji omogućuju odgojiteljima da prošire svoje znanje o najnovijim trendovima u odgoju i obrazovanju, usvoje inovativne metode rada te razviju međunarodne suradnje i mreže podrške. Erasmus projekti, u kojima sudionici imaju priliku učiti iz iskustava kolega iz drugih zemalja, posebno su vrijedni jer omogućuju upoznavanje s različitim pedagoškim pristupima i kulturnim kontekstima.

Osim na spomenuta vijeća, skupove, radionice i međunarodne institucionalne suradnje, a koje bi se moglo opisati kao formalni vid cjeloživotnog učenja, odgojitelji se sve više oslanjaju i na neke neformalne načine učenja, pri čemu im važnu ulogu igraju internet i društvene mreže kao izvori inspiracije i mjesta za razmjene iskustava. Ovi izvori omogućuju odgojiteljima da brzo i jednostavno pristupe novim idejama, prilagode ih potrebama svoje skupine i obogate svakodnevni rad. Zbog tog primjetnog utjecaja interneta i društvenih mreža na odgojitelja i njegov odgojno-obrazovni rad sljedeća poglavlja u radu su posvećena upravo tom resursu u odgojno-obrazovnom kontekstu, s time da mu se u tekstu pristupa postupno, s polazištem u razmatranju odgoja i obrazovanja u kontekstu suvremenog digitalnog doba općenito.

3. ODGOJ I OBRAZOVANJE U KONTEKSTU SUVREMENOG DIGITALNOG DOBA

Uvođenje digitalnih tehnologija u svakodnevni život i odgojno-obrazovne sustave donijelo je značajne promjene u načinu na koji djeca i mladi uče, komuniciraju i razvijaju se. Digitalno doba donosi nove mogućnosti, ali i izazove za odgoj i obrazovanje. Kad je riječ o školama, ti su izazovi odavno prepoznati.

Promjene u informacijskim i komunikacijskim tehnologijama (IKT) imaju dubok utjecaj na odgojno-obrazovne prakse, zahtijevajući od učitelja i učenika prilagodbu novim alatima i metodologijama. Jedan od ključnih izazova suvremenog odgoja i obrazovanja je integracija digitalnih tehnologija u nastavni proces na način koji će unaprijediti učenje, a istovremeno osigurati razvoj kritičkog mišljenja i socijalnih vještina. Još je Prensky (2001), i to na samom početku 21. stoljeća, učenike onoga vremena opisao kao „digitalne urođenike“ odrasle s tehnologijom koja oblikuje njihov način razmišljanja i učenja. Tradicionalne metode poučavanja vidio je već tad kao nedovoljno učinkovite i zalagao se za prilagodbu novim generacijama učenika.

Što se tiče predškolskih ustanova, i njih je posljednjih desetljeća zahvatila ista problematika vezana za digitalno doba. Lindahl i Folkesson (2012) smatraju da pravilna upotreba tehnologije može značajno doprinijeti razvoju djece, istovremeno podupirući odgojno-obrazovne ciljeve ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Tema o pozitivnoj upotrebi digitalnih tehnologija u ranoj i predškolskoj dobi opsežno je istraživana, a jedan od autora koji se bavio tim pitanjem je Chip Donohue u knjizi „Technology and Digital Media in the Early Years: Tools for Teaching and Learning“ iz 2015. godine. Osim koristi za djecu, knjiga ističe da upotreba digitalnih tehnologija omogućuje odgajateljima u predškolskim ustanovama pristup raznovrsnim resursima, što može doprinijeti poboljšanju kvalitete pedagoških praksi te poticati suradnju s kolegama, promičući njihov profesionalni razvoj. U kontekstu vrtića, uvođenje digitalnih tehnologija može se pozitivno iskoristiti za poticanje razvoja djece u različitim područjima. Korištenje aplikacija i digitalnih alata prilagođenih djeci rane i predškolske dobi može podržati razvoj njihovih predčitalačkih i predmatematičkih vještina kao i poticanje njihovog likovnog stvaralaštva. Primjerice, interaktivne priče i digitalne slikovnice omogućuju djeci da se na zabavan način upoznaju s

književnošću i razvijaju svoje jezične sposobnosti. Edukativne digitalne igre koje se temelje na konceptima učenja kroz igru mogu pomoći djeci da usvoje osnovne matematičke koncepte dok alati za digitalno crtanje i stvaranje omogućuju djeci da istražuju likovnost i razvijaju svoj likovni izraz (Donohue, 2015).

Lindahl i Folkesson (2012) prednosti tehnologije vide i kada je riječ o odgojiteljima na čiju svakodnevnu praksu digitalno doba isto značajno utječe. Digitalne tehnologije pružaju brojne alate i resurse koji im omogućuju inovativniji i kreativniji pristup poučavanju, korištenje digitalnih platformi za planiranje aktivnosti, praćenje napretka djece i prilagođavanje sadržaja individualnim potrebama svakog djeteta. Ove tehnologije također omogućuju bolju suradnju i komunikaciju s roditeljima, kao i pristup resursima koji obogaćuju odgojno-obrazovni proces. Međutim, digitalno doba donosi i izazove, poput potrebe za kontinuiranim usavršavanjem i prilagodbom novim tehnologijama, što može biti opterećujuće. Povećana upotreba tehnologije može dovesti i do smanjenja osobnog kontakta s djecom i prekomjernog oslanjanja na digitalne alate, što ponekad može ugroziti kvalitetu interakcije i emocionalnu povezanost, koja je ključna u radu s djecom.

Collins i Halverson (2018) stoga upozoravaju na to da korištenje digitalnih tehnologija u odgoju i obrazovanju mora biti pažljivo planirano i vođeno kako bi se izbjegli negativni utjecaji, poput smanjenja koncentracije i površnog pristupa informacijama. Bitno je razvijati digitalnu pismenost koja uključuje ne samo tehničke vještine, već i sposobnost kritičkog vrednovanja informacija, etičkog ponašanja na mreži i upravljanja vlastitim digitalnim identitetom.

Prema napisanom moglo bi se zaključiti da suvremeno digitalno doba donosi mnoštvo različitih alata koji mogu značajno unaprijediti rad u odgojno-obrazovnom kontekstu, no obilje tih mogućnosti može istovremeno biti i zbunjujuće, što otežava odabir najprimjerenijih rješenja. Zbog toga su sljedeća potpoglavlja više posvećena pregledu i analizi dostupnih digitalnih alata, sve u svrhu olakšavanja snalaženja u današnjem kompleksnom digitalnom krajoliku.

3.1 O digitalnim medijima i društvenim mrežama

Prema Rogulj (2022) digitalni mediji obuhvaćaju različite oblike kao što su slike, softver, igre, videozapisi, web stranice, podaci, društveni mediji, audio i e-knjige. Oni su u suprotnosti s

tiskanim medijima kao što su tiskane knjige, novine i časopisi, i drugim tradicionalnim ili analognim medijima, kao što su filmovi, video vrpce.

Mnogi od tih digitalnih medija dostupni su na internetu kojem se danas možda najčešće pristupa pomoću mobilnih uređaja poput pametnih telefona i tableta. Vezano za takvu konzumaciju sadržaja mogu se spomenuti društvene mreže poput Facebooka, Twittera, Instagrama i YouTubea koje omogućuju korisnicima da dijele i pregledavaju različite sadržaje i međusobno komuniciraju, zatim streaming platforme, kao što su Netflix, Spotify i Apple Music, koje omogućuju pristup videozapisima i glazbi, pa i digitalni časopisi i novine koji predstavljaju online verzije tradicionalnih tiskanih medija, nudeći vijesti, članke, recenzije. E-knjige i audioknjige su još neki od primjera takvih medija koji se mogu opisati kao digitalne verzije knjiga i koji omogućuju korisniku čitanje ili slušanje književnih djela na digitalnim uređajima poput e-čitača, tableta ili pametnih telefona, bez potrebe za tiskanim izdanjima (Rogulj 2022).

U kontekstu odgoja i obrazovanja, digitalni mediji nude brojne prednosti koje su do izražaja posebno došle u školi. Teras (2012) piše da digitalni mediji omogućuju učenicima pristup bogatstvu informacija i resursa, te potiču kolaborativno učenje i dijeljenje znanja. Međutim, važno je napomenuti da upotreba digitalnih medija zahtijeva odgovarajuće vještine i kritički pristup kako bi se izbjegle opasnosti poput dezinformacija i cyberbullyinga.

Također, digitalni mediji imaju potencijal za unapređenje inkluzivnosti u obrazovanju. Prema istraživanju Chambers i Varoglu (2023), digitalne tehnologije mogu pružiti više prilika učenicima s posebnim potrebama zahvaljujući svojim prilagodljivim alatima i resursima koji odgovaraju njihovim specifičnim potrebama. No, kako bi se ovaj potencijal u potpunosti iskoristio, potrebno je osigurati odgovarajuću podršku i obuku za učitelje te pristup potrebnoj tehnologiji za sve učenike.

Među digitalnim medijima kao odgojno-obrazovni resursi posebno se izdvajaju društvene mreže koje koristi veliki broj ljudi, tako i velik broj odgojno-obrazovnih djelatnika, onda i odgojitelja.

Ipak, treba uzeti u obzir da postoji mnoštvo društvenih mreža i da svaka od njih posjeduje jedinstvene karakteristike koje zadovoljavaju različite potrebe i interese korisnika. Ne samo to, stalno se pojavljuju nove društvene mreže, a i one koje postoje otprije se kontinuirano razvijaju (Rogulj, 2022). Pažnju zato vrijedi posvetiti barem nekima od najpopularnijih društvenih mreža, kronološki s obzirom na njihove godine osnutka.

LinkedIn osnovan u svibnju 2003. godine profesionalna je mreža koja povezuje stručnjake iz različitih industrija. Omogućuje im stvaranje profesionalnih profila, umrežavanje s kolegama i traženje poslova. Platforma također nudi mogućnosti za dijeljenje stručnih članaka, sudjelovanje u industriji, praćenje kompanija i njihovih objava (LinkedIn, n.d.).



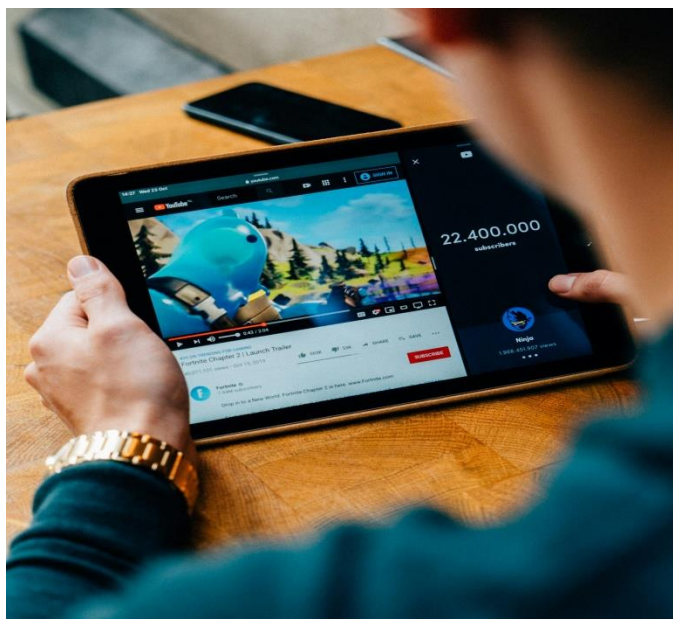
Slika 1. LinkedIn (Banerjee,2021).

Facebook je jedna od najpopularnijih društvenih mreža na svijetu, lansirana u veljači 2004. godine. Njezina primarna funkcija je povezivanje ljudi, omogućujući im dijeljenje statusa, fotografija, videozapisa i poveznica. Korisnici mogu stvarati grupe i stranice za različite interese, sudjelovati u raspravama i koristiti Facebook Messenger za privatne poruke. Njegova široka upotreba čini ga jednim od najpopularnijih alata za osobnu i poslovnu komunikaciju (Leksikografski zavod Miroslava Krlež, 2013-2024).



Slika 2. Facebook (Hales Bennet, 2018)

YouTube, osnovan u veljači 2005. godine, je platforma za dijeljenje videozapisa koja omogućuje korisnicima upload, pregled i komentiranje video sadržaja. Korisnici mogu pretplatiti se na kanale, ostavljati komentare i koristiti opciju uživo za prijenos događaja u realnom vremenu. YouTube je postao važan alat za obrazovanje, zabavu i marketing (Hosch, 2024).



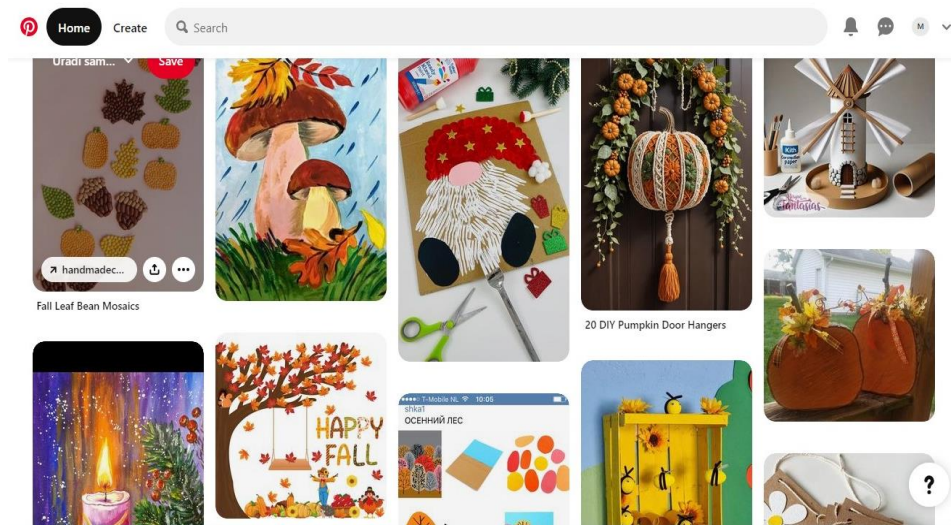
Slika 3. Unsplash (2019)

Twitter, osnovan u ožujku 2006. godine, je platforma mikroblogginga koja korisnicima omogućuje slanje i čitanje kratkih poruka poznatih kao "tweetovi". Ograničen broj znakova (280) potiče sažetost i brzu razmjenu informacija. Korisnici mogu pratiti druge korisnike, dijeliti sadržaj kroz retweetove i koristiti hashtagove za praćenje tema od interesa. Twitter je posebno popularan među novinarima, političarima i javnim osobama zbog svoje sposobnosti brzog širenja vijesti i mišljenja. 2023. godine Twitter je promijenio vlasničku strukturu, što je utjecalo na promjenu poslovne politike i imidža, a što se može isčitati iz novog imena platforme (X), (The Editors Of Encyclopedia Britannica, 2024).



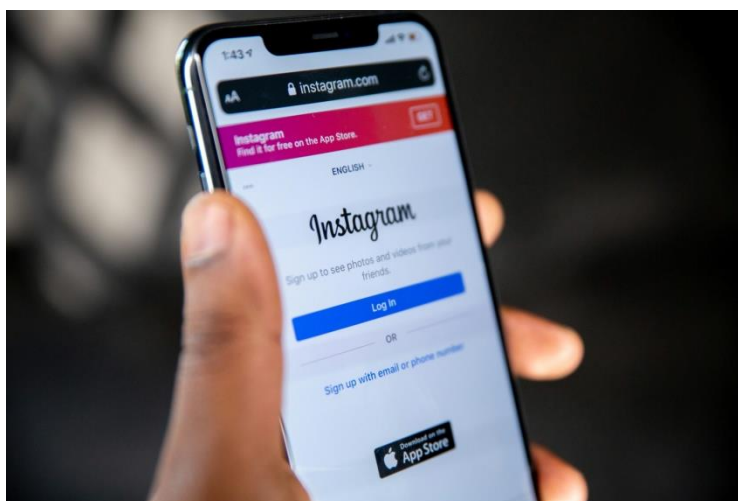
Slika 4. Twitter (Dumlao, 2020).

Pinterest, platforma lansirana 2010. godine, vizualna je društvena mreža koja omogućuje korisnicima stvaranje i dijeljenje virtualnih ploča s tematskim slikama i idejama. Korisnici mogu prikvačiti slike koje pronalaze na internetu ili uploadati vlastite, stvarajući kolekcije na temelju svojih interesa. Platforma je popularna za pronalaženje ideja vezanih za modu, kuhanje, dekoraciju i mnoge druge hobije (ProCon.org, 2024).



Slika 5. Izgled stranice na Pinterestu
(screenshot, <https://www.pinterest.com/>).

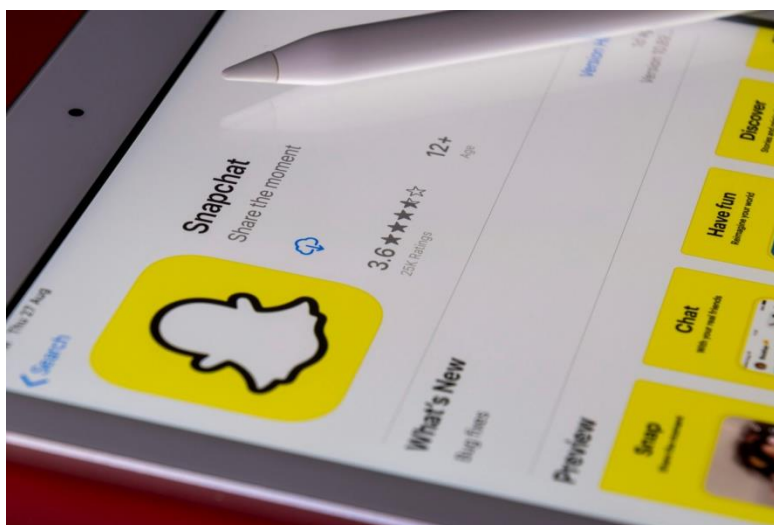
Instagram, osnovan u listopadu 2010. godine, društvena je mreža fokusirana na dijeljenje fotografija i videozapisa. Korisnici mogu uređivati slike koristeći različite filtre i dijeliti ih sa svojim pratiteljima. Platforma također omogućuje korisnicima da koriste „Stories“, privremene postove koji nestaju nakon 24 sata, što potiče svakodnevno angažiranje i dijeljenje trenutaka iz života (Eldridge, 2024).



Slika 6. Instagram (Feyissa, 2020).

Snapchat, osnovan u rujnu 2011. godine, društvena je mreža poznata po svojoj funkciji slanja nestalih poruka. Korisnici mogu slati fotografije i videozapise koji nestaju nakon što ih primatelj

pregleda. Platforma također nudi „Stories“ i razne filtre koji čine iskustvo dijeljenja zabavnim i interaktivnim (Ray, 2024).



Slika 7. Snapchat (Banerjee, 2021).

TikTok je relativno nova društvena mreža koja je brzo stekla popularnost, posebno među mlađim korisnicima. Pokrenut 2016. godine (originalno kao Douyin u Kini) TikTok omogućuje korisnicima stvaranje kratkih videozapisa s muzikom, efektima i filtrima. Njegov algoritam preporučuje sadržaj na temelju korisničkih preferencija, što potiče veliku angažiranost i brzo širenje popularnih trendova (The Editors of ProCon, 2024).



Slika 8. TikTok (Nik, 2020).

3.2 Društvene mreže kao suvremeni odgojno-obrazovni resursi

Društvene mreže postale su popularan alat u suvremenom odgojno-obrazovnom procesu, pružajući brojne mogućnosti za unaprjeđenje odgojno-obrazovnih aktivnosti. Njihova upotreba omogućuje učiteljima i odgojiteljima da povežu tradicionalne metode s digitalnim alatima, stvarajući dinamičnije i interaktivnije okruženje za sve uključene. Društvene mreže oni koriste na različite kreativne načine, od jednostavne komunikacije i dijeljenja materijala do složenijih aktivnosti koje uključuju suradnju, istraživanje i zajedničko učenje. Vezano za školu društvene mreže su digitalne platforme koje koriste i učitelji i učenici. Učitelji koriste platforme poput Facebooka, Instagrama i Pinteresta za dijeljenje odgojno-obrazovnih materijala, ideja za aktivnosti i najboljih praksi.

Greenhow i Lewin (2016) ističu da društvene mreže mogu osim toga potaknuti suradničko učenje, omogućujući učenicima i učiteljima da zajedno istražuju i dijele znanje. Korištenjem alata kao što su Edmodo ili Google Classroom, učitelji mogu kreirati virtualne učionice gdje učenici mogu pristupiti materijalima, sudjelovati u diskusijama i zajednički raditi na projektima.



Slika 9. Google Classroom (Montgomery, 2020).

Za razliku od škole u predškolskoj se ustanovi društvene mreže prvenstveno koriste kao oslonac odgojiteljima u kreiranju njihovih odgojno-obrazovnih aktivnosti. Iako se na prvi pogled one mogu u tom smislu činiti kao nepresušno vrelo ideja, u praksi često rezultiraju pojavom šablonskog načina rada koji proizlazi iz shvaćanja ideja s društvenih mreža kao doslovnih recepata za realizaciju vlastitih aktivnosti. To doslovno preuzimanje ideja s društvenih mreža kao gotovih recepata za realizaciju aktivnosti može biti u suprotnosti s kurikulumom (NN, 5/2015) koji ističe da je dijete kreativno biće sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima, te naglašava važnost poticanja aktivnosti djece koje se oslanjaju na kreativno stvaranje, a ne na uvježbavanje i ponavljanje unaprijed zadanih obrazaca. Također, kurikulum zahtijeva napuštanje klišeja i shema u svakom segmentu odgojno-obrazovnog procesa.



Slika 10. Ilustracija šablonskih aktivnosti na društvenim mrežama (screenshot, <https://www.pinterest.com/pin/87538786482506694/>).

4. DRUŠTVENE MREŽE I OSMIŠLJAVANJE LIKOVNIH AKTIVNOSTI ZA DJECU

Društvene mreže su izvor bogatstva inspiracije, resursa i ideja za odgojitelje u likovnom odgoju i obrazovanju. Zahvaljujući platformama poput Pinteresta, Instagrama, YouTubea i drugih odgojitelji imaju pristup neograničenom broju likovnih projekata, tutorijala, tehnika i ideja koje mogu koristiti kako bi obogatili svoj likovni program i potaknuli kreativnost djece u svojoj odgojno-obrazovnoj skupini. Prema Olsen (2024) odgojitelji često pretražuju društvene mreže kako bi pronašli nove i inovativne ideje za likovne projekte koje mogu prilagoditi potrebama djece.

Osim toga, društvene mreže odgojiteljima pružaju platformu za dijeljenje ideja i iskustava s drugim odgojiteljima i stručnjacima iz područja likovnog odgoja i obrazovanja. Grupne zajednice, forumi i grupni chatovi omogućuju im da se povežu s kolegama, razmijene ideje,

iskustva i resurse te podrže jedni druge u svom radu. Društvene mreže također pružaju mogućnosti za kontinuirano usavršavanje i profesionalni razvoj odgojitelja. Mnoge organizacije i pojedinci nude online tečajeve, webinare i radionice putem društvenih mreža koje odgojitelji mogu koristiti kako bi unaprijedili svoje vještine i znanja.

Među brojnim platformama koje odgojitelji koriste posebno se ističe Pinterest koji im nudi širok spektar ideja za kreativne aktivnosti, projekte i metode poučavanja. Upravo je toj platformi posvećen tekst u nastavku, onda i istraživački dio rada, a ovdje se još kratko osvrće na druge popularne društvene mreže u odgojno-obrazovnom kontekstu.

Instagram je jedna od tih važnih platformi koje pružaju inspiraciju odgojiteljima. Korisnici mogu dijeliti fotografije i videozapise svojih projekata, koristeći hashtagove za povezivanje sa širom zajednicom. Odgojitelji na Instagramu često prate profile drugih kolega, umjetnika i organizacija koji dijele kreativne ideje i savjete. Kroz komentare i direktne poruke mogu komunicirati s autorima sadržaja, dobivati povratne informacije i dodatne informacije o tehnikama i materijalima vezanima za projekte koji ih interesiraju.

Facebook je isto popularna društvena mreža među odgojiteljima koji se često priključuju Facebook grupama specijaliziranim za odgoj i obrazovanje. Prema Ekoc Ozcelik (2014), Facebook grupe omogućuju odgojiteljima da sudjeluju u diskusijama, postavljaju pitanja i dijele svoja iskustva u sigurnom i podržavajućem okruženju. Mnoge od tih grupa fokusirane su na specifične aspekte likovnog odgoja i obrazovanja poput reciklaže u umjetnosti, korištenja prirodnih materijala ili integracije umjetnosti s drugim područjima kurikuluma te pružaju bogat izvor praktičnih savjeta i primjera iz prakse.

Konačno, YouTube je neizostavna društvena mreža odgojiteljima koji traže detaljne vodiče i demonstracije likovnih aktivnosti. Video sadržaji omogućuju detaljna objašnjenja „korak po korak“, što je korisno za odgojitelje koji žele naučiti nove tehnike ili unaprijediti svoje vještine. Prema Olsen (2024) YouTube pruža pristup velikom broju odgojno-obrazovnih kanala koji se bave likovnim aktivnostima za djecu.

5. PINTEREST KAO IZVOR INSPIRACIJE U OSMIŠLJAVANJU LIKOVNIH AKTIVNOSTI ZA DJECU

Jedna od najpopularnijih digitalnih platformi koja se koristi kao izvor inspiracije u različitim kreativnim procesima je Pinterest. Cilj ovog rada je istražiti kako se Pinterest može koristiti kao izvor inspiracije za osmišljavanje likovnih aktivnosti za djecu te kako ova platforma može potaknuti kreativnost i razvoj likovnih vještina kod najmlađih. Prema podacima iz 2023. godine Pinterest ima više od 450 milijuna aktivnih korisnika mjesečno (Arbona, 2023).

5.1 O Pinterestu

Pinterest, društvena mreža i vizualni alat za pretraživanje, osnovan je u ožujku 2010. godine od strane Bena Silbermanna, Evana Sharpa i Paula Sciarre. Ben Silbermann kao suosnivač i CEO bio je ključna figura u razvoju Pinteresta. Rođen je 1982. godine, pohađao sveučilište Yale, gdje je studirao političke znanosti, a prije osnivanja Pinteresta radio je u Googleu kao član tima za prodaju oglasa. Evan Sharp, suosnivač i glavni dizajner, studirao je povijest na Sveučilištu u Chicagu i arhitekturu na Sveučilištu Columbia. Prije Pinteresta radio je u Facebooku kao dizajner. Sharp je bio odgovoran za dizajn i vizualni identitet Pinteresta, a njegova vizija čistog i jednostavnog dizajna pomogla je Pinterestu da se istakne među drugim društvenim mrežama (The Business Magnate, n.d.).



Slika 11. Izgled Loga Pinteresta

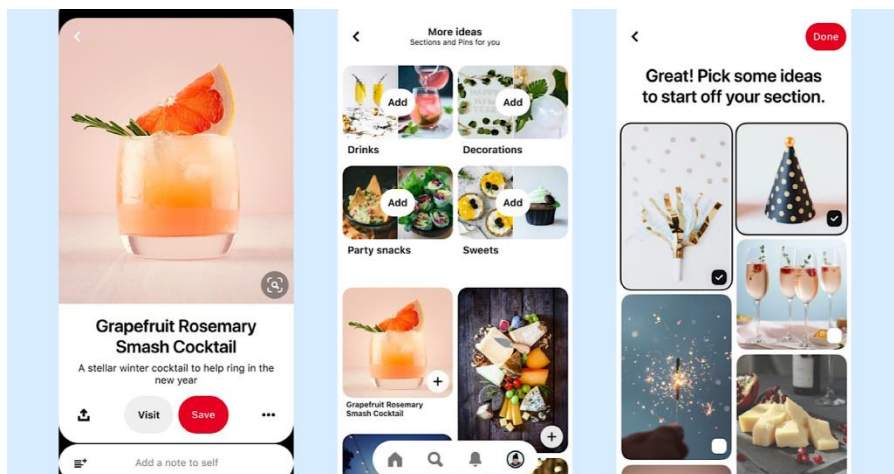
(screenshot, <https://au.pinterest.com/pin/846817536174063774/>).

Paul Sciarra treći je suosnivač. Studirao je na sveučilištu Yale gdje je upoznao Silbermanna. Prije Pinteresta, Sciarra i Silbermann su zajedno radili na startupu pod nazivom Tote. Cilj ove platforme bio je stvoriti virtualni prostor gdje korisnici mogu prikupljati i dijeliti slike koje ih inspiriraju, stvarajući tako personalizirane kolekcije na tzv. „pločama“ (SuntechIT,2022).



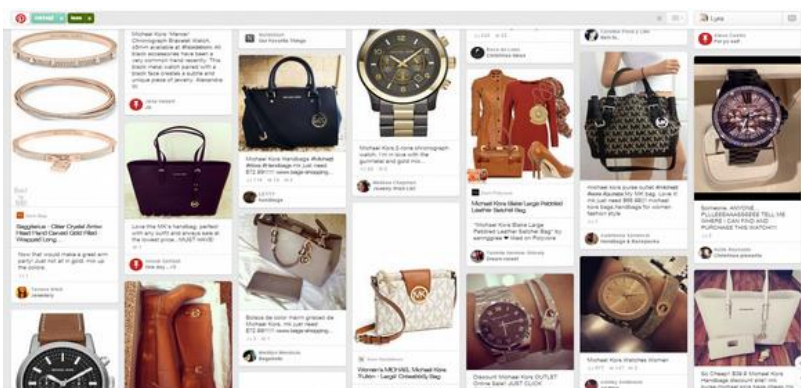
Slika 12. Logo Totes (Michaelson, 2012).

Pinterest je prvobitno bio dostupan kao beta verzija, a službeno je pokrenut u kolovozu 2010. godine. U početku je imao mali broj korisnika, uglavnom prijatelja i obitelji osnivača, no brzo je postao popularan zahvaljujući usmenoj predaji. Do kraja 2011. godine Pinterest je privukao oko 10 milijuna korisnika, što ga je učinilo jednom od najbrže rastućih web stranica ikada. Ključ uspjeha ležao je u jednostavnom i intuitivnom sučelju koje je korisnicima omogućavalo lako pretraživanje, organiziranje i dijeljenje sadržaja. Kako bi zadržao i proširio svoju korisničku bazu, Pinterest je tijekom ovog razdoblja uveo niz novih funkcionalnosti. Jedna od najznačajnijih inovacija bila je uvođenje „Rich Pins“ (bogatih pribadača) koje su omogućavale dodatne informacije kao što su cijene proizvoda, sastojci recepata ili podaci o lokaciji (Southern, 2020).



Slika 13. RichPins (Southern, 2020).

Ove funkcionalnosti su pomogle korisnicima da lakše pronađu relevantne informacije i bolje organiziraju svoje ploče. Pinterest je osim toga počeo nuditi oglašivačke usluge, što je postalo glavni izvor prihoda. Oglasi na Pinterestu su posebno učinkoviti jer se prikazuju u obliku pribadača, uklapajući se savršeno u vizualni stil platforme bez narušavanja korisničkog iskustva (The Editors of Encyclopedia Britannica, 2024).



Slika 14. Oglasi u obliku pribadača

(screenshot, <https://sprawnymarketing.pl/blog/pinterest-marketing/>).

Od 2019. godine Pinterest je nastavio inovirati i unapređivati svoje usluge uvođenjem tehnologija poput vizualnog pretraživanja putem kamere („Lens“) i poboljšane umjetne inteligencije za personalizaciju sadržaja. „Lens“ omogućuje korisnicima da fotografiraju stvarne predmete i pronađu slične predmete na Pinterestu dok umjetna inteligencija pomaže u

personalizaciji sadržaja na temelju korisničkih preferencija i ponašanja. Platforma je također uložila u razvoj alata za e-trgovinu, omogućujući korisnicima da kupuju proizvode direktno s Pinteresta. Ova funkcionalnost pretvorila je Pinterest u snažan alat za online kupovinu, spajajući inspiraciju i akciju na jednoj platformi (Zhai, 2017).

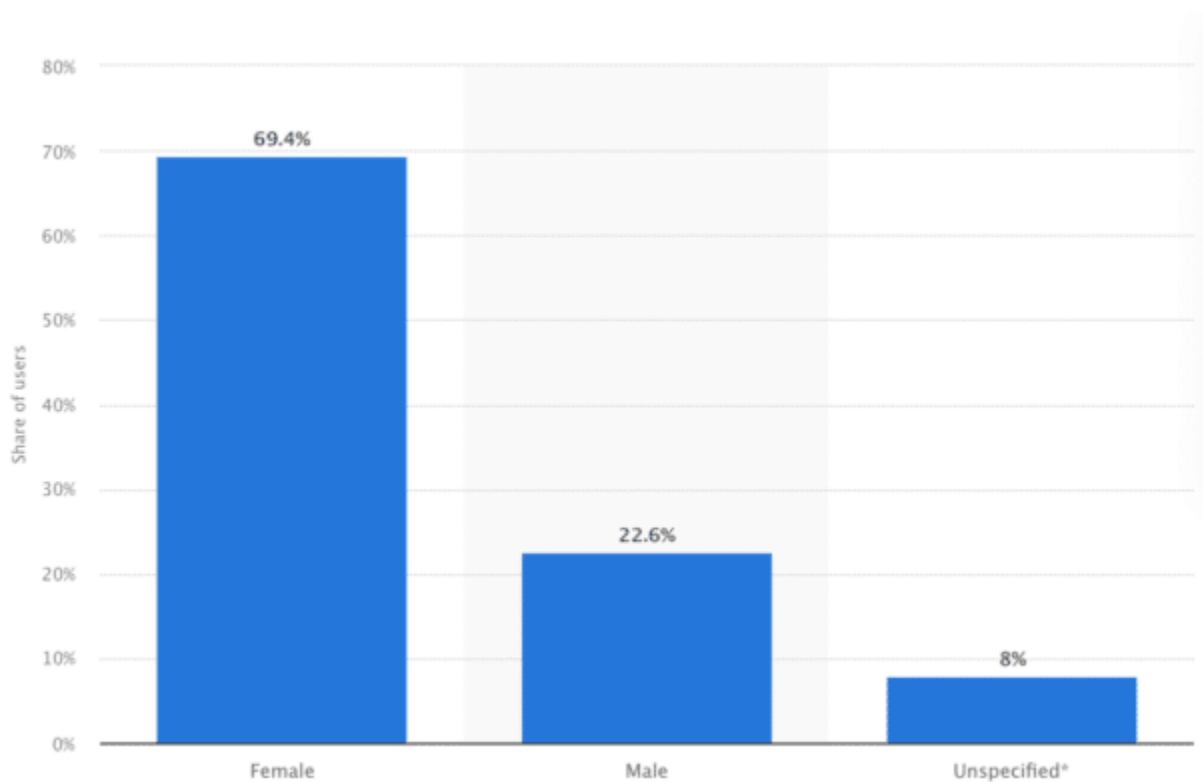


Slika 16. Lens (Lefebvre, 2017).

5.2 O korisnicima Pinteresta

Od početnog pokretanja do danas, Pinterest je evoluirao u platformu koju koriste ljudi s različitim interesima, potrebama i ciljevima. Ako se te preferencije korisnika gledaju s obzirom na učestalost njihovog pojavljivanja na toj mreži, onda se kao najpopularnije kategorije na Pinterestu, prema istraživanju koje je provela tvrtka Hootsuite, mogu istaknuti one koje se odnose na hranu i piće, uređenje doma, DIY projekte, modu, putovanja i zdravlje (Macready, 2024). Spomenute se najpopularnije kategorije mogu povezati i s podacima iz 2022. godine, prema kojima ih korisnici na Pinterestu istražuju kako bi se inspirirali u kupovini (89% korisnika) ili kako bi otkrili nove brendove i proizvode (47% korisnika) (Preložnik, 2021).

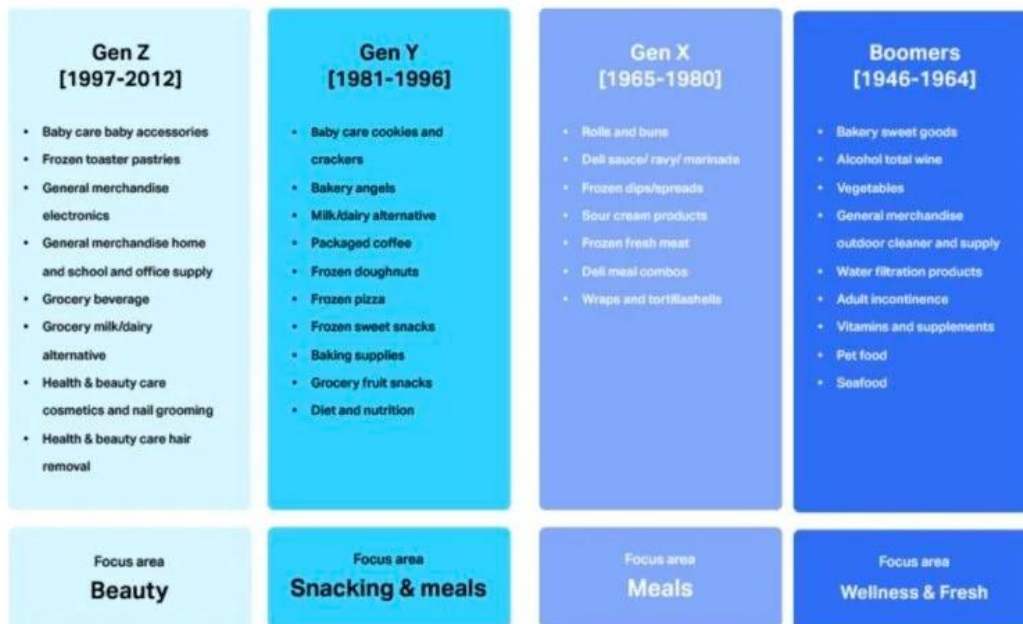
Pinterest ima raznoliku korisničku bazu, ali nekoliko demografskih skupina posebno dominira platformom. Prema istraživanju iz 2023. godine koje je provela tvrtka Hootsuite, većinu korisnika čine žene koje predstavljaju otprilike 76% korisničke baze. Iako je platforma popularna među ženama, broj muških korisnika također raste. Muškarci su pokazali interes za teme kao što su tehnologija, automobili, fitnes i „uradi sam“ projekti, što je dovelo do širenja raznolikosti sadržaja na platformi (Macready, 2024).



Slika 17. Rodna podjela korisnika Pinteresta (Hirose, 2024).

Uz rodnu raznolikost, Pinterest također privlači korisnike različitih dobnih skupina. Platforma je posebno popularna među milenijalcima (osobe rođene između 1981. i 1996.), ali također ima značajan broj korisnika iz generacije Z (osobe rođene od sredine 1990-ih nadalje). Ove mlađe generacije koriste Pinterest ne samo za pronalaženje inspiracije, već i za planiranje različitih aspekata života, od vjenčanja i putovanja do uređenja stana i profesionalnih projekata.

U.S. example



Source: US Consumer panel MAT ending January 2024 | Category level III

Slika 18. Korinici Pinteresta (Molennar, 2024).

5.3 Pinterest i kreativnost

Razvoj kreativnosti u digitalnom dobu uvelike je povezan s dostupnošću digitalnih alata i platformi koje olakšavaju pristup informacijama i potiču inovativno razmišljanje.

Jedno istraživanje, koje su Chavulac i sur. (2022) proveli s ciljem analize kako digitalni resursi pomažu korisnicima u pronalaženju kreativnih rješenja, pruža detaljan uvid u način na koji ljudi koriste pretraživače i druge platforme kako bi potaknuli kreativni proces. Ispitanici su bili zaduženi osmisliti kreativna rješenja za dva zadatka (jedan akademski i jedan svakodnevni), a imali su slobodu koristiti digitalne resurse po vlastitom odabiru. Analizirajući njihove postupke, istraživači su identificirali četiri ključne faze kreativnog procesa koje su sudionici prošli, a to su planiranje zadataka pretrage, traženje novih ideja, sinteza rezultata pretrage te organizacija ideja. Tijekom faze traganja za novim idejama, vizualni primjeri su se pokazali ključnima za poticanje kreativnog mišljenja. Sudionici su često tražili primjere kako bi dobili opipljiviju sliku o tome kako bi njihova rješenja mogla izgledati u praksi. U ovom procesu, slike i vizualni sadržaj „poticali su ideje“, što je posebice bilo vidljivo kod sudionika koji su kao primarni alat za

pretraživanje koristili Pinterest koji se među više resursa tako istaknuo u fazi traganja za novim idejama. Sudionici su naglašavali kako im je ova platforma omogućila pristup raznovrsnim i inspirativnim izvorima informacija, s time da uz Pinterest kao korisnu platformu istaknuli i YouTube, i to u trenutcima kada Google pretraga nije nudila dovoljno inovativnih rezultata. Prema istom istraživanju Pinterest se pokazao korisnim i za organizaciju ideja (u tvz. "ploče" o kojima je riječi bilo prethodno u tekstu), a što je prema Sharpu kao osnivaču ove društvene mreže i glavni cilj Pinteresta. On ističe da Pinterest ne završava na inspiraciji nego da je njegov cilj omogućiti korisnicima da ideje koje pronađu na toj društvenoj mreži pretoče u stvarne akcije i tako ih primjene u svom životu.

Spomenutu organizaciju ideja na Pinterestu Linder i sur. (2014) povezuju s nečim što oni nazivaju digitalnom kuracijom. Prema njihovim zapažanjima, to je kreativna aktivnost koja uključuje prikupljanje, organiziranje i dijeljenje sadržaja s interneta, pri čemu se koriste ljudsko rasuđivanje i procjena kako bi se stvorile zbirke koje nadilaze vrijednost pojedinačnih elemenata. Kuratori sebe doživljavaju kao osobe koje pronalaze i čuvaju informacije radi oblikovanja ideja, a interaktivne društvene platforme poput Pinteresta korisnicima omogućuju upravo to da organizacijom odabranih sadržaja na smislen način sami dizajniraju neku novu cjelinu. Ova digitalna praksa, kada se tako sagleda, zadovoljava duboke ljudske potrebe povezane s kreativnošću, učenjem i samoaktualizacijom.

Konačno, uz ove pozitivne stavove prema Pinterestu treba spomenuti i one koji izražavaju određenu skepsu vezano za povezivanje te društvene mreže i kreativnosti. Što se tiče odgojno-obrazovnog konteksta u tekstu je na jednom mjestu već napisano kako odgojitelji društvene mreže trebaju koristiti kao dodatni resurs, a ne kao zamjenu za vlastite ideje i iskustvo, a na sličan se oprez može naići i u drugim profesijama. Vezano za dizajn interijera Izadpanah (2021) piše da kod Pinteresta, iako nudi inspiraciju i resurse, arhitekti ističu i njegove negativne aspekte. Kritike se odnose na kopiranje, onda i smanjenje kreativnosti, jer im klijenti često dolaze s nerealnim očekivanjima, tražeći od njih repliciranje uzoraka s platforme, što otežava postizanje originalnosti u radu dizajnera interijera. Postoji i zabrinutost zbog zamučivanja granice između rada amatera i profesionalaca.

Polazeći od spomenutih kritika iz struke Izadpanah (2021) ističe da zbog njih ipak ne treba zanemarivati potencijalne koristi Pinteresta i drugih društvenih mreža, ako se one koriste na

pravi način, a za što je potrebno bolje razumijevanje i dodatna edukacija o profesionalnoj upotrebi društvenih mreža.

6. PRAKTIČNO ISTRAŽIVANJE

U ovom dijelu rada opisan je prikaz provedenog praktičnog istraživanja s djecom u vrtiću koje se temeljilo na osmišljavanju i realizaciji više likovnih aktivnosti nadahnutih idejama pronađenim na Pinterestu.

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja je osmisliti i realizirati likovne aktivnosti nadahnute Pinterestom s djecom rane i predškolske dobi u svrhu razvijanja njihove kreativnosti.

Problem istraživanja

Problem istraživanja je kako osmisliti i realizirati takve aktivnosti, a da budu primjerene djeci, zanimljive, izazovne i inovativne, kao i to da budu usmjerene na poticanje njihove kreativnosti.

Metodologija istraživanja

U teorijskom dijelu rada, koje se temeljilo na istraživanju postojeće literature, primijenjena je deskriptivna metoda. U praktičnom dijelu istraživanja primijenjene su metode specifične za likovnost i umjetničko istraživanje, uključujući samostalno koncipiranje likovnih aktivnosti, realizaciju tih likovnih aktivnosti s djecom, refleksiju na provedbu aktivnosti te interpretaciju likovnih radova djece. U refleksiji na provedene aktivnosti s djecom poseglo se još i za metodom polustrukturiranog intervjua s kolegicama, u svrhu simulacije refleksije koja se u digitalnom svijetu obično događa po objavljivanju sadržaja na društvenim mrežama.

Sudionici istraživanja

U realizaciji praktičnog dijela diplomskog rada sudjelovala su djeca starije mješovite skupine dječjeg vrtića, u dobi od 5 do 7 godina, u rujnu 2024 godine. Skupina broji 24 djece, od toga 10 dječaka i 14 djevojčica. U refleksiji na odrađene aktivnosti sudjelovale su i 3 kolegice.

Kratki opis planiranih aktivnosti

Planirane aktivnosti za djecu u dobi od 5 do 7 godina bile su vezane uz godišnja doba i usmjerene na razvijanje raznih vještina i sposobnosti kroz likovno izražavanje, a prvenstveno se

tiču uočavanja promjena u prirodi i povezivanja tih promjena sa svakodnevnim životom. Iako bi se te aktivnosti u idealnom scenariju protegle na cijelu pedagošku godinu, prateći promjene u prirodi u realnom vremenu, u ovome istraživanju su se realizirale tijekom kraćeg perioda iz praktičnih razloga, a na što se djeci prije realizacije skrenulo pozornost.

Riječ je o aktivnostima koje su naslovljene u skladu s godišnjim dobima: jesen, zima, proljeće i ljeto.

Jesen je aktivnost vezana za stvaranje otisaka lišća, zima za izradu opreme za zimske sportove, proljeće za likovnu interpretaciju poslova čišćenja koji se vežu za to godišnje doba, ljeto za likovno izražavanje mora i morskih životinja.

Prema Nacionalnom kurikulumu aktivnosti vezane uz likovno izražavanje i godišnja doba mogu se povezati sa sljedećim odgojno-obrazovnim zadaćama:

- poticanje kreativnosti i maštovitosti – osiguravanje uvjeta u kojima djeca mogu slobodno istraživati i izražavati svoje ideje putem različitih likovnih sredstava
- razvijanje fine motorike i koordinacije – aktivno uključivanje djece u aktivnosti koje zahtijevaju preciznu upotrebu ruku i prstiju, poput rezanja, bojanja i oblikovanja
- učenje o promjenama u prirodi – zadaća je upoznati djecu s konceptima sezonskih promjena kroz promatranje i interpretaciju pojava iz prirode. To uključuje rad na prepoznavanju različitih biljaka, vremenskih pojava i aktivnosti životinja, ali i čovjekovih odgovora na te promjene (odjeća, hrana, aktivnosti)
- razvijanje vizualne percepcije i osjetljivosti za okoliš – likovne aktivnosti omogućuju djeci da razviju osjetljivost na boje, oblike i teksture u prirodi te ih estetski izraze u svojim radovima
- povezivanje sa stvarnim svijetom i razvojem društvenih vještina – aktivnosti kao što su zajednički rad na projektima potiču suradnju, dijeljenje materijala i ideja te promiču socijalizaciju u grupi

6.1 Jesenska aktivnost

Aktivnost je započela na poticaj jednog dječaka i njegovog djeda, kad su donijeli košaru grožđa s listovima u vrtić. Pranjem i degustiranjem tog crnog i bijelog grožđa provela sam s djecom u skupini prvo životno-praktične aktivnosti, potom i istraživačke, usmjerene na uočavanje dijelova grozda (peteljka, list, žile, oblik). Nakon istraživanja novih pojmova djeca su tijekom šetnje u obližnjem vrtu promatrali vinovu lozu i grožđe. Po povratku u vrtić uslijedila je likovna aktivnost. Pretražujući Pinterest naišli smo zajednički na mnogo likovnih aktivnosti na temu jeseni, ali jedna nam se učinila posebno prikladnom s obzirom na dostupan materijal (lišće vinove loze).



Slika 19. s Pinteresta (McClintick, 2023).

Ova likovna aktivnost s Pinteresta prikazuje oslikavanje otisaka lišća jarkim bojama korištenjem tempera. Djeca nanose boju na stvarni list, pritišću ga na papir i tako stvaraju šarene, razigrane otiske lišća, kombinirajući više boja. U vrtiću nam je opisani postupak poslužio kao polazište za našu vlastitu aktivnost.

Materijali: listovi vinove loze i limuna, tempere, kistovi, staklene posude, papir za pečenje, bijeli papiri, marker, karton, škare.



Slika 20. Materijali za jesensku aktivnost (privatna galerija).

Tijek aktivnosti: djeca su najprije oslikavala listove s ponuđenim temperama, zatim ga okretala na odabrane podloge (bijeli papir, masni papir, staklene posude), te na njima ostavljala otiske. Na kraju su crnim markerom doctavala ono što su zamislila.



Slika 21. Oslikavanje listova (privatna galerija).



Slika 22. Otisak lista na masnom papiru (privatna galerija).



Slika 23. Otisak lista na staklu (privatna galerija).



Slika 24. Otisak na papiru (privatna galerija).

Evaluacija je započela metodom razgovora i estetskom komunikacijom između odgojitelja i djece. Djeca su imala mogućnost komentiranja svojih radova i radova druge djece, koja su bila izložena na panou što je utjecalo njihovo samopouzdanje i ponos. Najsmješniji radovi bili su im čudovišta s mnogo očiju koja su dječaci povezali s animiranim filmom „Čudovišta iz ormara“. Aktivnost se sviđjala djeci te su predlagali da za sljedeću aktivnost otiskujemo na neke druge materijale poput drvene ploče, aluminijske folije i bijelih majica.

6.2 Zimska aktivnost

Za zimsku aktivnost odabrala sam zimske sportove koji i nisu baš bliski našoj djeci kao polazište. U istraživačkom centru sam zajedno s djecom na laptopu pogledala našu olimpijsku pobjednicu Janicu Kostelić kako skija, utakmice hokeja, nastupe iz umjetničkog i akrobatskog klizanja, utrke u bobu, daskanje na snijegu. Putem Pinteresta naišli smo zatim na aktivnost izrade klizaljki koju sam iskoristila kao poticaj za izrađivanje naših.



Slika 25. S Pinteresta (Leeane, n.d.).

Materijali: kartoni, škare, novine, kolaž, papiri u boji, kist, ljepilo drvofiks.



Slika 26. Materijali za zimsku aktivnost (privatna galerija).

Tijek aktivnosti: Dječaci su izrezivali od kartona skije i štapove, dok su se djevojčice odlučile za klizaljke. Na njih su lijepile izrezane komadiće kolaža, novina, papira u boji, te su ih postavile na

zid da se osuše. Djeca su s velikom pozornošću odgledala na laptopu zimske sportove i pristupila likovnoj aktivnosti s vlastitim idejama vezanima za to kako bi njihova oprema za skijanje i klizanje trebala izgledati. Nakon odrađene aktivnosti djeca su samoinicijativno slikala sebe kako skijaju ili kližu.



Slika 27. Tijek zimske aktivnosti (privatna galerija).



Slika 28. Skije, štapovi i klizaljke (privatna galerija).



Slika 29. Izložba skija, štapova i klizaljki (Privatna galerija)





Slika 30. Crteži djece nakon odrađene aktivnosti (privatna galerija).

Nakon završetka likovne aktivnosti, djeca su spontano prešla na crtanje scena u kojima su prikazala sebe kako skijaju ili kližu. Ta faza aktivnosti pokazala se vrlo važnom, jer je jasno ukazala na to koliko su djeca bila zadovoljna i ponosna na svoj rad. Kroz te crteže izražavali su svoje osobne doživljaje i došli su do novih ideja o zimskim sportovima. Aktivnost je bila uspješna jer su djeca, osim što su razvila kreativne i motoričke vještine, pokazala veliko zadovoljstvo i unutarnju motivaciju, što se moglo vidjeti u njihovim crtežima.

6.3 Proljetna aktivnost

Aktivnosti vezane za proljeće kao godišnje doba u vrtiću se često odnose na prirodu, promjene u prirodi, obilježavanje Dana voda, dana Planete Zemlja, ekologiju. Odlučili smo se na ekologiju kao temu te smo aktivnost započeli čitanjem slikovnice „Avanture gospodina Otpadića“, Sanja Kalambura (autorica), Hrvoje Ružić (ilustrator).



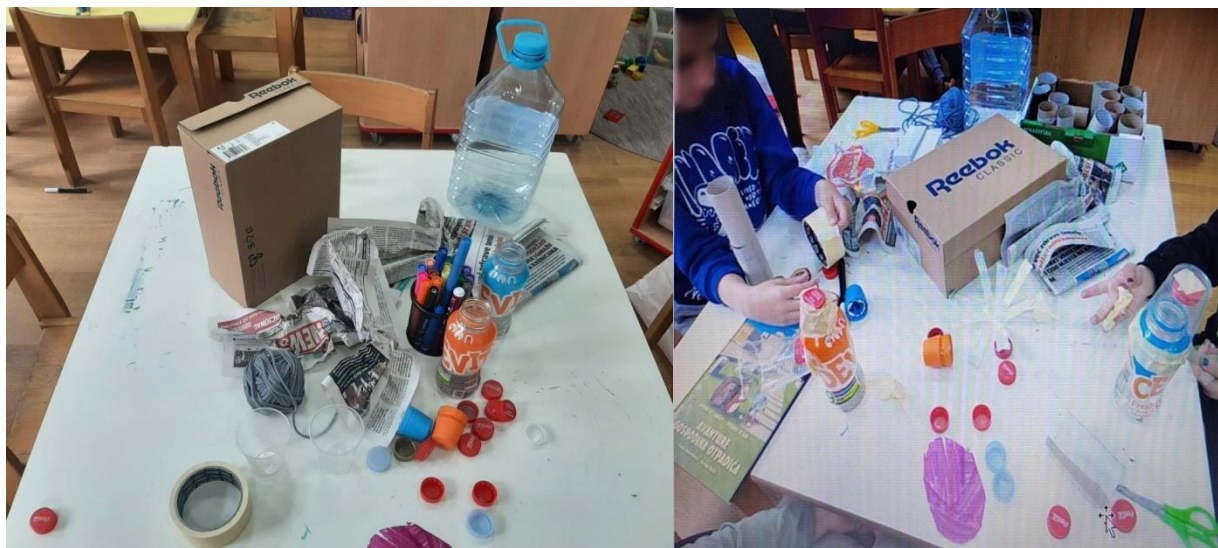
Slika 31. Slikovnica Avanture gospodina Otpadića (privatna galerija).

Na Pinterestu smo zatim naišli na mnoge aktivnosti na temu ekologije, ali nama se učinila jedna slična našem glavnom liku iz priče, te smo se odlučili izraditi našeg gospodina Otpadića.



Slika 32. S Pinteresta (Artsonia, n.d.).

Materijale smo prikupili u suradnji s roditeljima i djecom, te su se tu nalazili razni plastični čepovi, kartonske kutije, plastične čaše, plastične boce, kartonski tuljci, špaga, novine, krep traka, škare, komadi tkanine, stare krpene tenisice, silikonsko ljepilo, permanentni marker...



Slika 33. Materijali za aktivnost (Privatna galerija)

Tijek aktivnosti: nekoliko dječaka odlučilo je izrađivati gospodina Otpadića s odgojiteljicom, spajajući i koristeći razne materijale dok je jedna djevojčica odlučila sama izraditi gospođu Otpadić, isto u tehnici kutijica (ambalaže).



Slika 34. Gospodin Odpadić (privatna galerija).

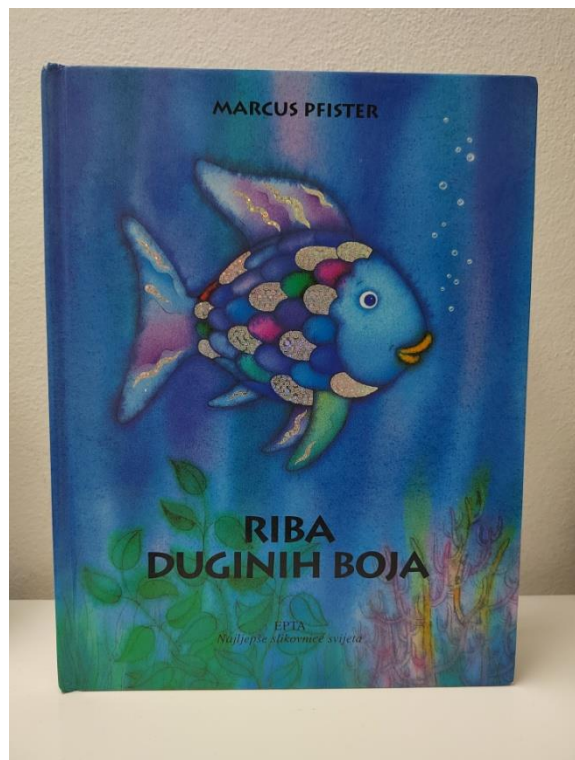


Slika 35. Gospođa Odpadić (privatna galerija).

Aktivnost je potrajala cijeli dan, jer nije bilo lako sastavljati sve dijelove otpadnog materijala, ali djeca su na kraju iskazala zadovoljstvo načinom na koji su osmislila i izradila gospodina Otpadića. Djevojčica koja je sama radila dobila je pozitivne komentare i pohvale od ostale djece za učinjen rad. Aktivnost je rezultirala idejom djece da prilikom sutrašnjeg odlaska na obližnju plažu svi budemo gospodin i gospođa Otpadić te u tim ulogama očistimo plažu od smeća.

6.4 Ljetna aktivnost

Aktivnost za ljeto proizlašla je iz promatranja ribica u moru koje smo djeca i ja uočili prilikom čišćenja obližnje plaže od otpada. Kad smo se vratili u vrtić, potaknuti time smo pročitali slikovnicu „Riba duginih boja“ autora i ilustratora Marcusa Pfistera.



Slika 36. Slikovnica „Riba duginih boja“ (privatna galerija).

Na Pinterestu smo pronašli mnogo ideja na temu slikovnice (Riba duginih boja), a mi smo se odlučili kombinirati slikarsku i trodimenzionalno oblikovanje za izradu ribica kako bi nam konačni rezultati nalikovali reljefima.



Slika 37. S Pinteresta (Issacson, n.d.).

Materijali: papirnati tanjuri, škare, tempera plava, papiri u boji, kolaž papir, ljepilo, slikonsko ljepilo, klamarica, kistovi., gliter, šljokice, crni flomaster.



Slika 38. Materijali za ljetnu aktivnost (privatna galerija).



Slika 39. Izrezani papirnati tanjuri (privatna galerija).

Tijek aktivnosti: djeca su najprije izrezala papirnatu tanjuru u oblik ribice kao i male krugove od papira u boji i kolaža, zatim plavom temperom oslikala ribicu. Kad se tempera osušila na tanjurima, lijepili su male krugove na papirnatu tanjuru, koji su predstavljali riblje ljuskice. Na pojedine krugove dodali su srebrni gliter koji asocira na riblje ljuskice kako se presijavaju pod morem.

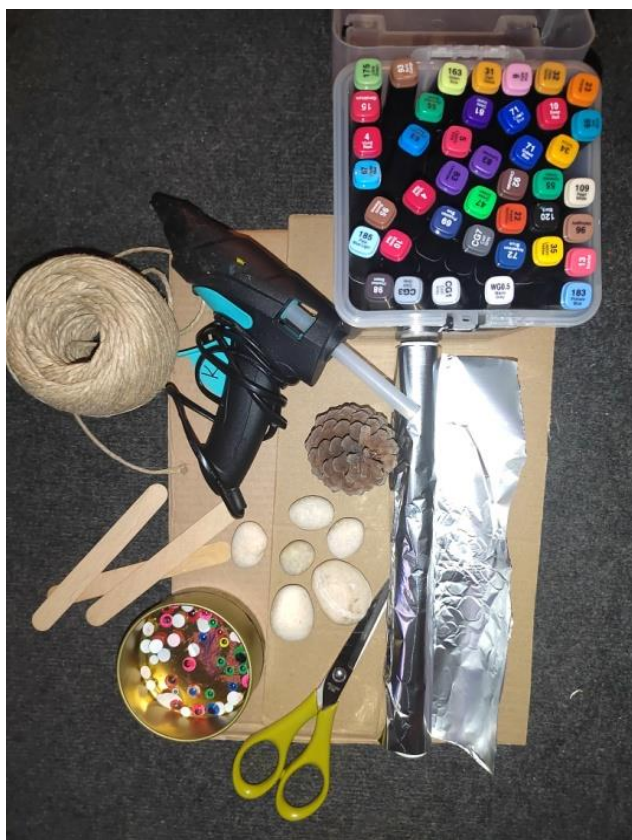


Slika 40. Ribice (privatna galerija).

Djeci se aktivnost svidjela, čak smo zajednički, dok smo razgovarali, došli na ideju da izradimo i ostale likove iz slikovnice kao lutke na štapi, uredimo paravan da izgleda kao podmorje i priredimo predstavu za svu djecu u vrtiću. Međutim, kada sam sama sagledala rezultate ove

aktivnosti, primijetila sam da je ona rezultirala s više sličnih radova, a što nije u skladu s kreativnošću kao jednom od temeljnih vrijednosti kurikulumu. Iz tog sam razloga naknadno, ovaj put samostalno, pokušala više razraditi realiziranu aktivnost kako bi rezultirala raznovrsnijim radovima.

Materijali: kartoni, špag, oblutci, škare, vruće ljepilo, flomasteri, aluminijska folija, drvene špatule, šišarke, samoljepljive oči.



Slika 41. Materijali (privatna galerija).





Slika 42. Ribice od različitih materijala (privatna galerija).

6.5 Razgovor s kolegama o provedenim aktivnostima

Na kraju provedenih aktivnosti s djecom rezultate aktivnosti sam podijelila s kolegama odgojiteljima, kako bismo simulirali i taj aspekt Pinteresta koji se ne odnosi samo na potragu za idejama i na njihovu organizaciju nego i na razvijanje diskusije među njegovim članovima koji dijele slične interese.

U razgovoru su sudjelovale tri kolegice koje otprije poznajem i s kojima rado surađujem. Sve su kolegice bile pozitivno usmjerene prema onome što sam osmislila i realizirala u suradnji s djecom i mahom naglašavale pozitivne strane izvedenog. Razgovor je obavljen prije samostalne evaluacije na provedene aktivnosti tijekom koje sam uočila kako treba poboljšati ljetnu aktivnost u svrhu povećanja mogućnosti nastajanja kreativnijih likovnih radova. **Kolegica J.G.** primijetila je da pristupom u kojem koristim razne materijale i metode te omogućujem djeci da izraze svoje mišljenje, potičem njihovo samopouzdanje i kritičko razmišljanje. Napomenula je da su aktivnosti inovativne i pokazuju moje dobro razumijevanje pedagoških principa u likovnom radu i ranom obrazovanju. Likovna umjetnost je ovdje uspješno povezana s učenjem kroz igru i istraživanjem, što pozitivno utječe na emocionalni i obrazovni razvoj djece. **Kolegica M.V.**, Montessori odgojiteljica, napomenula je da su kroz sve četiri aktivnosti bile vidljive usmjerenost

na dijete i zadovoljavanje dječje potrebe za manipulacijom predmetima, poticanje senzomotoričkog razvoja, dječje inicijative i samopouzdanja, te razvoj ključnih kompetencija. Osim kreativnosti, koja je bila naglašena, razvijao se i osjećaj za umjetnost, što je pridonijelo kompetenciji za kulturnu svijest i izražavanje, dok spoznajni razvoj nije bio zanemaren.

U prvoj aktivnosti djeca su stjecala kompetencije iz prirodoslovlja uočavajući dijelove lista, poput plojke, žila i peteljke. Druga aktivnost bila je uspješna jer su djeca, osim izrade opreme za zimske sportove, samoinicijativno ilustrirala sebe u određenim situacijama, a crteži su odražavali njihove emocije. Treća aktivnost potaknula je razvoj prostorne percepcije jer su djeca razmišljala o odnosima različitih geometrijskih tijela koja tvore cjelinu. Gospodin i gospođa Otpadić, rezultat ove aktivnosti, potaknuli su djecu na razmišljanje o važnosti očuvanja okoliša i razvoja ekološke svijesti. Četvrta aktivnost usmjerila je djecu na važnost samog stvaralačkog procesa, omogućujući im izražavanje vlastitih ideja. Aktivnost je nastavila u smjeru umjetničkog izražavanja kroz izradu štapnih lutaka za kazališnu predstavu. **Kolegica A.P.** je primijetila da su aktivnosti kreativno osmišljene i da je moja prilagodba ideja s Pinteresta pokazala inovativnost i fleksibilnost u radu. Korištenje različitih materijala i tehnika potaklo je dječju maštu i samopouzdanje, što se vidi kroz njihovo samostalno sudjelovanje i entuzijazam. Aktivnosti poput izrade gospodina i gospođe Otpadić potakle su timski rad i ekološku svijest, dok su zimska i ljetna aktivnost donijele nove i zanimljive teme poput sportova i morskog života. Također, evaluacija kroz razgovor s djecom omogućila im je refleksiju na vlastite radove, što dodatno jača njihov osjećaj postignuća i ponosa.

6.6 Refleksija istraživačice na provedene aktivnosti

U cjelini gledano je provedeno praktično istraživanje pokazalo da korištenje likovnih aktivnosti, potaknutih primjerima s društvene mreže Pinterest, može biti vrlo učinkovit način poticanja kreativnosti kod djece predškolskog uzrasta. Osmišljavanje aktivnosti prema godišnjim dobima omogućilo je djeci da se kroz igru i umjetnost povežu s prirodom i društvenim kontekstom, dok su različite tehnike (slikanje, kolažiranje, trodimenzionalna izrada) doprinijele razvijanju njihovih motoričkih vještina i estetskog izražavanja.

Djeca su kroz ove aktivnosti pokazala visok stupanj angažmana i interesa, što je posebno vidljivo u njihovoj interakciji, refleksiji o vlastitim i tuđim radovima, kao i u samoinicijativnim

proširenjima aktivnosti. Korištenje materijala iz svakodnevnog života (npr. otpadni materijali) ne samo da je razvilo njihovu ekološku svijest, već je potaknulo i suradnju s roditeljima u prikupljanju materijala, što je dodatno ojačalo vezu između obitelji, vrtića i zajednice.

Sve navedeno zapravo odgovara onome što se ističe kurikulumom, onda i doprinosi ostvarivanju njegovih zadaća i ciljeva. Kao dodanu vrijednost može se čak istaknuti to što Pinterest u ovom istraživanju nije poslužio samo odgojitelju za osmišljavanje likovnih aktivnosti nego je bio poticaj i odgojitelju i djeci da zajednički kreiraju svoje zamisli nadahnute idejama na toj društvenoj mreži.

Ipak, istraživanjem je uočeno da je potrebno biti oprezan kada se Pinterest koristi kao odgojno-obrazovni resurs. Postoje dvije ključne stvari na koje treba obratiti pažnju. Prvo, postoji rizik da, ako se ne posvetimo dovoljno promišljanju o prilagodbi ideja s Pinteresta vlastitim potrebama, možemo završiti u šablonama. Primjer za to je ljetna aktivnost, gdje je nedostatak inovativnosti doveo do ponavljanja već viđenih koncepata, umjesto stvaranja nečeg novog. Drugo, iz razgovora s kolegicama vidljivo je da su one bile izrazito pozitivne u pogledu realiziranih aktivnosti. Nisu dale nikakvu kritiku nego naglašavale ono što su smatrale kvalitetnim, a iz čega se može, opet s oprezom, zaključiti da Pinterest više služi kao izvor inspiracije, poticanja kreativnosti i davanja ideja, nego kao sredstvo za kritičku analizu. Kritički pristup, odnosno evaluaciju ideja, potrebno je tražiti izvan Pinteresta.

7. ZAKLJUČAK

Ovim je radom istaknuta važnost korištenja suvremenih tehnologija, poput društvenih mreža, u procesu planiranja i provođenja likovnih aktivnosti za djecu. Kroz teorijski i praktični dio rada pokazalo se kako odgojitelji mogu koristiti društvenu mrežu Pinterest kao izvor inspiracije za kreativne aktivnosti prilagođene interesima i sposobnostima djece rane i predškolske dobi.

Teorijski dio rada osvrnuo se na širu ulogu koju društvene mreže imaju u suvremenom ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, kao i na njihovu sposobnost da podrže inovativno i kreativno učenje. Pokazalo se da postoji mnogo istraživača koji na pozitivan način pristupaju društvenim mrežama i njihovim mogućnostima u smislu pozitivnog utjecaja na odgojno-obrazovni proces. Što se tiče Pinteresta oko kojeg se gradilo praktično istraživanje, više je zapažanja s različitih strana da ta i druge društvene mreže omogućuju odgojiteljima međusobnu razmjenu iskustava, stvaranje i dijeljenje sadržaja, onda i ojačavanje njihove profesionalne zajednice i unapređivanje kvalitete njihovog odgojno-obrazovnog rada.

Praktično istraživanje, koje je uključivalo četiri aktivnosti temeljene na različitim godišnjim dobima, to je pokazalo i u praksi. Primjena sadržaja s Pinteresta može osim toga značajno doprinijeti razvoju djetetove kreativnosti, fine motorike te vizualne i estetske percepcije. Naime, djeca su u aktivnostima bila izložena različitim materijalima i tehnikama, a sama priroda tih aktivnosti omogućila je jačanje njihove samostalnosti i kreativnog izražavanja. Također, kroz aktivnu refleksiju i estetsku komunikaciju, djeca su razvijala socijalne vještine, kritičko mišljenje i osjećaj postignuća.

Zaključno, društvene mreže, ako se koriste na promišljen i pedagoški smislen način, mogu biti važan izvor inspiracije i inovacije u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Kroz kreativno korištenje tih alata, odgojitelji imaju priliku poticati razvoj dječje kreativnosti, samostalnosti, motoričkih i socijalnih vještina, stvarajući okruženje u kojem djeca uče kroz igru, istraživanje i likovno izražavanje.

8. LITERATURA

1. Arbona (2023). *Koje su najpopularnije mreže u 2023.?* <https://www.arbona.hr/hr/koje-su-najpopularnije-drustvene-mreze-u-2023/3321>
2. Chambers, D., & Varoglu, Z. (2023). *Revised guidelines on the inclusion of learners with disabilities in open and distance learning (ODL)*. UNESCO. <https://www.unesco.org/en/articles/revised-guidelines-inclusion-learners-disabilities-open-and-distance-learning-odl>
3. Chavulac, C., Choi, Y., & Rieh, S.Y. (2022). Understanding creative thinking processes in searching for new ideas. In *Proceeding of 2022 Confesence on Human Information Interaction and Retrieval*, 321 – 326. ACM Digital Library. <https://doi.org/10.1145/3498366.3505783>
4. Donohue, C. (2015). *Technology and Digital Media in the Early Years: Tools for Teaching and Learning*. Routledge.
5. Collins, A., & Halverson, R. (2018). *Rething education in the age of tehcnology*. Teachers College Press, Columbia University.
- 6.. Eisner, E. W. (2002). *The Arts and the Creation of Mind*. New Haven: Yale University Press.
7. Ekoc Ozcelik, A. (2014). Facebook Groups as a Supporting Tool for language Classrooms, *Turkish Online Journal of Distance Education*, 15(3). 10.17718/tojde.13403
8. Eldridge, A. (2024). *Instagram*, Encyclopaedia Britannica. <https://www.britannica.com/search?query=Instagram>
9. Freedman, D. (2003). *Creative uses of social media in aerly childhood art education*. Teacher College Press, Columbia University .
10. Gardner, H. (1990). *Art Education and Human Development*. Los Angeles: Basic Books.
11. Greenhow, C., & Lewin, C. (2016). Social media and education: Reconceptualizing the boundaries of formal and informal learning, *Learning, Media and Technology*, 41, 1-25. 10.1080/17439884.2015.1064954
12. Herceg, I., Rončević, A., & Kalvaris, B. (2010). *Metodika likovne kulture djece rane i predškolske dobi*. Zagreb: Alfa d.d.
13. Hetland, L., & Winner, E. (2004). *Cognitive transfer from arts education to non-arts outcomes: Research evidence and policy implications*. New York: Routledge.
14. Hosch, W. L. (2024). *YouTube*. Encyclopaedia Britannica. <https://www.britannica.com/topic/YouTube>

15. Izadpanah, S. (2021). Evaluating The Role of Pinterest in Education and The Profession of Interior Architecture, *Idil Journal of Art and Language*, 10. 1559-1572. 10.7816/idil-10-87-01.
17. Leksikografski zavod Miroslava Krleže. (2013-2024). *Facebook*. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. <https://www.enciklopedija.hr/clanak/facebook>
18. Linder R., Snodgrass C., & Kerne A. (2014). Every day ideation: All of my ideas are on Pinterest, *Conference on Human Factors in Computing System-Proceedings* 10.1145/2556288.2557273.
19. LinkedIn. (n.d.). *About LinkedIn*. (Pristupljeno 18.08.2024.) sa https://about.linkedin.com/?trk=homepage-basic_directory_aboutUrl
20. Lindahl M. G., & Folkesson, A. M. (2012). ICT in preschool: Friend or foe? The significance of norms in a changing practice. *International Journal of Early Years Education*, 20(4),422-436. <https://doi.org/10.1080/09669760.2012.743876>
21. Macready, H. (ožujak, 2024). *42 Pinterest's stats that matter to marketers in 2024*, Hootsuite. <https://blog.hootsuite.com/pinterest-statistics-for-business/>
22. Nanda, P., & Kumar, V. (2022). Social Media as a Learning Tool: A Perspective on Formal and Informal Learning, *International Journal of Educational Reform*, 33. 105678792210943. 10.1177/10567879221094303
23. Narodne novine. (5/2015). *Odluka o donošenju Nacionalnog kurukuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_01_5_95.html
24. Narodne novine. (7/2019) *Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Likovne kulture za osnovne škole i Likovne umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj*. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_162.html
25. Olsen, D. (2024). *Media Arts Education: Transforming education throught Multimodal Cogmition holistic learning and tehno-embodiment*. NewYork: Routledge.
26. Padilla, W. (2024). *Art education and its impact on societal development in 2024*, Nounsuch foundation. <https://nonsuchfoundation.com/art-education-societal-development/>
27. Preloznik, J. (prosinac, 2021). *50+ Social Media Statistics for 2022*, Kontentino, <https://www.kontentino.com/blog/social-media-statistics/>
28. Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants, Part 2: Do They Really Think Differently?, *On the horizon*, 9(6), 1-6. <https://doi.org/10.1108/10748120110424843>

29. ProCon.org. (2024). *Does social media spur digital adiction and other social ills?* Encyclopaedia Britannica. <https://socialnetworking.procon.org/>
30. Ray, M. (2024). *Social network*, Encyclopaedia Britannica. <https://www.britannica.com/search?query=Snapchat>
31. Rogulj, E. (2022). *Dijete u digitalnom okruženju, primjena digitalne tehnologije u dječjem vrtiću*, Zagreb: Školska knjiga.
32. Slunjski E. (2013) *Kako djetetu pomoći da...(p)ostane kreativno i da se izražava jezikom umjetnosti*. Zagreb: Element.
33. SuntechIT. (listopad, 2022). *The Inspirational story behind the invention and succes of Pinterest, Published in Predict*, Medium. <https://medium.com/predict/the-inspirational-story-behind-the-invention-and-success-of-pinterest-c0fccb9e1430>
34. Southern, M. G. (prosinac, 2020). *Pinterest Boards Upgraded With 3 New Features*, *Search Engine Journal*. <https://www.searchenginejournal.com/pinterest-boards-upgraded-with-3-new-features/390559/>
35. Teras, M. (2022). Neil Selwyn: Education and tehnology: key issues and debates, *International review of education*. 10.1007/s1159-022-09971-9.
36. The Business Magnate. (n.d.). *Thinking Outside the Box: Evan Sharp, Pinterest Co-Founder*. <https://thebusinessmagnate.com/thinking-outside-the-box-evan-sharp-pinterest-co-founder/>
37. The Editors of Britannica (2024). *Twitter, X (microblogging servise)*. Encyclopaedia Britannica. <https://www.britannica.com/search?query=Twitter>
[X \(microblogging service\)](#)
38. The Editors of Procon (2024). *TikTok*, Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/search?query=Tiktok>
39. Vasilaki, V. (2024). Pre-school teachers views on the impact of visual arts education on early childhood education, *Innovare journal od education*, 12(4), 1-9. [10.22159/ijoe.2024v12i4](https://doi.org/10.22159/ijoe.2024v12i4)
40. Zhai, A. (veljača, 2017). *Building Pinterest Lens: a real world visual system*, Medium. <https://medium.com/pinterest-engineering/building-pinterest-lens-a-real-world-visual-discovery-system-59812d8cbfbc>
41. Žiljak, T. (2014) *Cjeloživotno učenje: Teorija i praksa*. Zagreb: Školska knjiga.
42. Wright, S. (2003). *Children, meaning-making and the arts*. Pearson.

9. IZVORI SLIKOVNIH PRIKAZA

Slika 1. Banerjee, S. (2021). *White and blue labeled box*. Unsplash.

https://unsplash.com/photos/white-and-blue-labeled-box-JLj_NbvIDDo

Slika 2. Hales Bennet, T. (2018). *iPhone X beside MacBook*, Unsplash.

<https://unsplash.com/photos/iphone-x-beside-macbook-OwvRB-M3GwE>

Slika 3. Unsplash. (2019). *Selective focus photography of person using tablet computer*.

<https://unsplash.com/photos/selective-focus-photography-of-person-using-tablet-computer-09nSGnb8ivA>

Slika 4. Dumlao N. (2020). *Blue ipod touch on brown wooden table*, Unsplash.

<https://unsplash.com/photos/blue-ipod-touch-on-brown-wooden-table-4FHF4kCnj8A>

Slika 5. Izgled stranice na Pinterestu (screenshot, <https://www.pinterest.com/>)

Slika 6. Feyissa S. (2020). *Person holding black samsung android smartphone*. Unsplash.

<https://unsplash.com/photos/person-holding-black-samsung-android-smartphone-KWZa42a1kds>

Slika 7. Banerjee, S. (2021). *White and black printer paper*, Snapchat,

<https://unsplash.com/photos/white-and-black-printer-paper-PQXIYuQeX4c>

Slika 8. Nik. (2020). *Iphone xs on white table*, Unsplash. <https://unsplash.com/photos/iphone-xs-on-white-table-ZmY7AG110Eo>

Slika 9. Montgomery C. (2020). *Macbook-pro displaying group of people*. Unsplash.

<https://unsplash.com/photos/macbook-pro-displaying-group-of-people-smgTvepind4>

Slika 10. Ilustracija šablonskih aktivnosti na društvenim mrežama (screenshot,

<https://www.pinterest.com/pin/87538786482506694/>).

Slika 11. Izgled Loga Pinteresta (screenshot,

<https://au.pinterest.com/pin/846817536174063774/>).

Slika 12. Michaelson, P. (ožujak, 2012). *Pinterest was a pivot from mobile with in 2009*.

Founding decisions. <http://www.philmichaelson.com/founding-decisions/pinterest-was-a-pivot-from-mobile-with-funding-in-2009/>

Slika 13. Southern, M.G. (prosinac, 2020). *Pinterest Boards Upgraded With 3 New Features*, Search Engine Journal. <https://www.searchenginejournal.com/pinterest-boards-upgraded-with-3-new-features/390559/>

Slika 14. Oglasi u obliku pribadača (screenshot, <https://sprawnymarketing.pl/blog/pinterest-marketing/>).

Slika 15. LeFebre, R. (rujan, 2017). *Pinterest's Lens tech powers target's visual search tool*, Yahoo,

https://www.yahoo.com/lifestyle/2017-09-25-pinterests-lens-tech-powers-target-visual-search.html?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2x1LmNvbS8&guce_referrer_sig=AQAAANHSK3LZIRcGc9qv8DcB9lecIP5lsubWapR7IvglhEnSymArsafsRTHRa1vpqg0W_xk9pqoSztgswp9fk86vRIc0DcGeK5UOVPhpbEoyx4ZR9-DlrKuhKm2fhdDMKn9ptiwXXNi39MByspZMLGDn8IFogMDlmFc2fc6dlQfaXS-

Slika 16. Hirose, A. (srpanj, 2024). *53 Social Media Statistics to Inform Your 2024 Social Strategy*, Hootsuite, https://blog.hootsuite.com/social-media-statistics-for-social-media-managers/#Social_media_advertising_statistics

Slika 17. Molennar, K. (listopad, 2024). *Statistics for Gen Z's spending categories and trends*, Influencer Marketing Hub, <https://influencermarketinghub.com/gen-z-spending-habits-stats/>

Slika 18. McClintick V. (2023). *The crafty classroom, Fall art project*, Pinterest.

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https%3A%2F%2Fthecraftyclassroom.com%2Fcrafts%2Ffall-leaf-art-projects-for-kids%2Ffall-art-project%2F%3Futm_source%3Dpinterest%26utm_medium%3Dsocial%26utm_campaign%3Dsocial-pug&media=https%3A%2F%2Fthecraftyclassroom.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2020%2F09%2FFallLeafArtForKids.jpg&description=We%27ve%20got%20a%20fun%20and%20easy%20Fall%20art%20project%20that%27s%20colorful%20and%20creative%21%20This%20leaf%20art%20project%20is%20for%20any%20age%20and%20requires%20very%20little%20prep%20on%20your%20part.%20Don%27t%20miss%20out%20on%20this%20gorgeous%20keepsake%21%20%23craftyclassroom%20%23fallartproject%20%23leafproject%20%23easyartproject%20%23easyfallactivity

Slika 19. Materijali za jesensku aktivnost (privatna galerija).

Slika 20. Oslikavanje lista (privatna galerija).

Slika 21. Otisak lista na masnom papiru (privatna galerija).

- Slika 22. Otisak lista na staklu (privatna galerija).
- Slika 23. Otisak na papiru (privatna galerija).
- Slika 24. Leeane. (n.d.) *Winter collage with straws*, Pinterest.
<https://www.pinterest.com/pin/65161525849400957/>
- Slika 25. Materijali za zimsku aktivnost (privatna galerija).
- Slika 26. Tijek zimske aktivnosti (privatna galerija).
- Slika 27 . Skije, štapovi i klizaljke (privatna galerija).
- Slika 28. Izložba skija, štapova i klizaljki (privatna galerija).
- Slika 29. Crteži djece nakon odrađene aktivnosti (privatna galerija).
- Slika 30. Slikovnica „Avanture gospodina Otpadića“ (privatna galerija).
- Slika 31. Artsonia. (n.d.) *Camryn 345's artwork*, Pinterest.
<https://www.pinterest.com/pin/750553094164920602/>
- Slika 32. Materijali za aktivnost (privatna galerija).
- Slika 33. Gospodin Otpadić (privatna galerija).
- Slika 34. Gospođa Otpadić (privatna galerija).
- Slika 35. Slikovnica „Ribica duginih boja“ (privatna galerija).
- Slika 36. Issacson, M. (n.d.) *Rainbow fish craft for kids*, Pinterest.
<https://www.pinterest.com/pin/145100419235367830>
- Slika 37. Materijali za ljetnu aktivnost (privatna galerija).
- Slika 38. Izrezani papirnati tanjuri (privatna galerija).
- Slika 39. Ribice (privatna galerija).
- Slika 40. Materijali (privatna galerija).
- Slika 41. Ribice od različitih materijala (privatna galerija).

10. ŽIVOTOPIS

OSOBNI PODACI

Ime i prezime: Marija Kruneš

Adresa: Ante Starčevića 78

Mjesto: Zadar

Država: Republika Hrvatska

Datum rođenja: 08.01.1982.

Mobitel: 091/ 7918650

E-mail: cubric.m@gmail.com

OBRAZOVANJE

Osnovna škola „Smiljevac“ Zadar (razdoblje 1988.-1996.)

Srednja Ekonomsko-birotehnička i trgovačka škola, Zadar (razoblje 1996.-2000.)

Sveučilište u Zadru, Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja, Odsjek za predškolski odgoj (razdoblje 2000.-2005.)

Studentica diplomskog studija Sveučilišta u Zadru, Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja, Odsjek za predškolski odgoj

POSEBNA ZNANJA I VJEŠTINE

Znanje engleskog jezika (aktivno u govoru i pisanju)

Poznavanje rada na računalu

Položena vozačka dozvola B kategorija